

Plats: Kommunhuset, Orsa
Tid: Måndag 15/6, 13.00

Ärenden:

1. Val av protokolljusterare
2. Utbildning i Lagen om skydd mot olyckor och Lagen om extraordinära händelser (Håkan Bäcklund, 13.00- 13.45)
3. Ekonomiska ramar 2016 (Johan Hult, 14.00- 14.30)
4. Svar på revisorernas granskning av årsredovisningen 2014 (beslut från KSAU skickas senare)
5. Svar på revisorernas granskning av näringslivs- och utvecklingskontoret
6. Svar på revisorernas granskning av arbetsmarknadsverksamheten
7. Beslut om utställning och samråd av förslag till vatten- och avloppspolicy (Pär Johansson, SWECO, 15.00 - 15.30, beslut från KSAU skickas senare)
8. Namnbyte och grafisk profil för gymnasiet
9. Inriktningsbeslut gällande gemensam utbildning med Älvdalens utbildningscentrum (omedelbar justering,
10. Avsiktsförklaring för att minska ungdomsarbetslösheten
11. Ansökan om hyresbidrag, Dalhalla Förvaltning
12. Svar på motion om miljö- och livsmedelstillsyn
13. Samarbetsavtal avseende särskild kollektivtrafik respektive uppdragsavtal om samordning av särskild kollektivtrafik
14. Reviderat avtal om överlåtelse av huvudmannaskap för färdtjänst och riksfärdtjänst
15. Förslag till hyreshöjning på särskilda boenden och trygghetsboende
16. Legoverkstad inom handikappomsorgen och arbetsmarknadsenheten
17. Ändrad ansvarig utgivare för Aktuellt från Orsa och hemsidan
18. Uppföljning av uppdrag
19. Delegationsbeslut

Orsa 2015-06-08

Mikael Thalín Camilla Staberg
Ordförande Sekreterare

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsens arbetsutskott

2015-05-26

3

Kf §
Ks §
Au § 70

Dnr OK KS 2015/00099, 042

Beslut om ekonomiska ramar 2016

Beslut

Arbetsutskottets beslut

- Överlämnar ärendet avseende ekonomiska ramar 2016 till kommunstyrelsen med följande förslag till fördelning (Mkr):

Kommunfullmäktige: 2 165

Kommunstyrelsen: 76 174

Barn- och utbildningsutskottet: 152 099

Socialutskottet: 141 626

Miljönämnden: 1 557

Byggnadsnämnden: 3 937

Anders Rosell (S) och Magnus Bjurman (S) deltar inte i beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Johan Hult, ekonomichef, presenterar förslag till ekonomiska ramar för 2015.

Beslutsunderlag

Ekonomiska ramar 2016, ekonomikontoret, 2015-05-12.

Sändlista:

Kommunstyrelsen

Justerandes sign



Utdragsbestyrkande



Ramar efter Ks au 2015-05-26	Budget 2014	Utfall 2014	Budget 2015	Netto	Ram 2016	Ökn% jfrt BU 2015
Hänsyn cirkulär 2015 15		före fördeln löneökkn		Ökn tkr jfrt BU15	förslag	före fördeln löneökkn 2016
Kommunfullmäktige	2 232	1 960	2 115	50	2 165	2,4%
Kommunstyrelsen	69 569	70 745	74 747	1 427	76 174	1,9%
Barn o utbildningsutskottet	146 395	146 507	150 048	2 051	152 099	1,4%
Socialutskottet	133 294	133 005	136 824	4 802	141 626	3,5%
Miljönämnden	1 505	1 394	1 504	53	1 557	3,5%
Byggnadsnämnden	4 089	3 376	4 256	-319	3 937	-7,5%
Lönekomp 2015 och 2016			4 500	500	5 000	
	357 084	356 987	373 994	8 564	382 558	2,3%
6 715 invånare 1/11 2015						
Ekonomiskt mål						2 500
Överskott jfrt ek mål						-2 500
						0

3.

Driftbudget Orsa kommun

Efter ks au 20150526

VERKSAMHET	Bu 2015 före lönekomp	Bu 2016	2014 budget	2014 utfall	avvikelse
Kommunfullmäktige					
Kommunfullmäktige	355	405	330	332	-2
Partistöd	336	336	336	336	0
Revision	660	660	660	541	119
Valnämnd	5	5	237	189	48
Överförmyndare	409	409	319	395	-76
God man och förvaltare	350	350	350	166	184
Kommunfullmäktige	2 115	2 165	2 232	1 960	272
Kommunstyrelsen					
Kommunstyrelsen	6 729	6 382	6 205	5 219	986
Kommunledning	1 996	1 918	2 008	1 626	382
Kommunkansli	10 439	10 538	7 817	11 845	-4 029
Ekonomienheten	3 954	4 218	3 794	4 000	-206
Personalenheten	2 988	2 855	2 495	2 584	-89
Lönekontoret	1 500	1 426	1 400	1 373	27
IT-enhet	4 290	4 638	4 334	3 776	558
Näringslivskontor	4 749	4 763	4 678	4 495	182
Projekt NLUK	341	391	469	306	164
Räddningstjänst	5 346	5 523	5 310	5 195	116
Kulturkontor	3 086	2 992	2 725	2 539	186
Bibliotek	3 203	3 250	3 429	4 033	-604
Skog	254	297	192	-18	210
Mark	348	354	326	-605	931
Fritids- och servicekontor	2 013	2 013	2 103	1 763	340
Gator och vägar	8 483	8 483	7 575	7 531	44
Parker och lekplatser	1 777	1 777	1 823	1 668	155
Fritidsavd	10 067	10 067	10 166	10 349	-183
Fastighet	688	688	289	363	-74
VA	610	610	610	612	-2
Kostenhet	1 886	1 936	1 823	2 153	-330
Integration			0	-61	61
Serv o fritid netto kap kostn o löneökn mm att fördela		1 055	0		
Kommunstyrelsen	74 747	76 174	69 569	70 745	-1 176
Barn- och utbildningsutskottet					
Nämnd och styrelseverksamhet	480	480	480	391	89
Musikskola	3 338	3 448	3 233	3 289	-56
Förskola	25 576	25 876	25 331	24 912	419
Ped omsorg/ öppen fritidsverksamhet	797	397	1 282	1 340	-59
Fritidshem	5 743	6 093	6 209	5 151	1 058
Grundskola	67 221	70 471	66 767	67 226	-459
Gymnasieskola	39 875	39 875	36 516	39 946	-3 430
Vuxenutbildning	1 800	0	995	102	893
BUN administration (inkl buffert mm)	5 220	5 720	5 582	4 149	1 433
Integration		-120			
Hälsoprojekt fördelning		311			
Förändring kapitalkostnader mm, netto		2 100			
Ökat löneläge		-2 550			
Ej specificerat ks au 20150526					
Barn- och utbildningsutskottet	150 048	152 099	146 395	146 507	-112

Driftbudget Orsa kommun

Efter ks au 20150526

VERKSAMHET

	Bu 2015 före lönekomp	Bu 2016	2014 budget	2014 utfall	avvikelse
Socialutskottet					
Nämnd och styrelseverksamhet	360	360	460	339	121
Socialförvaltning gemensamt	1 629	1 629	1 567	1 275	292
Äldreomsorg	65 593	67 593	64 970	65 515	-546
HSR	10 288	10 288	9 959	11 564	-1 605
Psykiatri	2 475	2 475	2 460	2 307	153
Särskilda omsorgen / LSS	17 423	18 123	16 575	15 676	899
Individ o familjeomsorg	12 559	12 909	11 519	10 883	637
Ekonomiskt bistånd	6 680	6 680	6 675	8 206	-1 531
Familjerätt- o rådgivning	605	605	605	531	75
SOC administration (inkl buffert mm)	13 822	14 522	13 999	12 967	1 032
Arbetsmarknadsåtgärder	5 391	5 216	4 506	3 744	762
Hälsoprojekt att fördela		-257			
Ökade kap kostn netto		277			
Ökat löneläge		2 800			
Ej specificerat ks au 20150526		-1 593			
Socialutskottet	136 824	141 626	133 294	133 005	289

Miljönämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden	86	70	84	67	17
Energirådgivning	10	10	15	42	-27
Adm miljö och hälsa	811	811	863	765	98
Livsmedel	83	83	40	2	38
Miljötillsyn	181	181	179	152	26
Kalkning	118	118	112	131	-19
Naturvård	215	215	212	235	-23
Hälsoprojekt att fördela		-10			
Förändring kapitalkostnader		29			
Ökat löneläge		50			
Miljönämnden	1 504	1 557	1 505	1 394	111

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnd	156	116	156	96	60
Stadsbyggnad adm	1 122	1 072	1 125	1 070	55
Bygglov	621	722	499	427	72
Planer	55	-2	165	423	-258
Kartor					0
Översiktsplan	615	400	485	172	313
Karta, Mät, GIS	972	960	946	922	24
Bostadsanpassningar	715	729	713	267	446
Ökat löneläge		40			
Ej specificerat ks au 20150526		-100			
Byggnadsnämnden	4 256	3 937	4 089	3 376	713

Löneökning ej fördelad	4 500	5 000			
-------------------------------	--------------	--------------	--	--	--

Summa nämndernas nettokostnad	373 994	382 558	357 084	356 986	97
--------------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	-----------

382 559

INVEST	Kod	PROJEKT	BUDGET		Äskat 2016	UTGIFTER
			Jan 15 - Dec 15	Jan 15 - April 15		
	912080	Inköp av mark	650,0		650,0	0,0
	912100	Exploateringsom Lisselhed Exploatering	1 200,0		3 000,0	136,8
	912107	Harabacken	500,0			11,2
		Räddningstjänst bil IVPA				
		Ekonomi i o F				
	913201	DIV INVEST BIBLIOTEKET	850,0			555,9
	919201	IT - projekt/system	1 285,9			243,9
	919205	Möbler/inredn kommunhus	53,0			53,0
	919210	Stadsnät	3 000,0			466,7
		Anslutningsavgifter?				
	91	KOMMUNSTYRELSEN	7 538,9			1 467,5
	921060	Säkerhetsåtgärder MSB	539,0			67,5
	921082	Ospec invest gata-park	150,0			0,0
	922198	FORDON	350,0			213,6
	922440	Ombyggnad gator	2 000,0			17,3
	922443	UPPRUSTN.CENTRUM ALLMÄNT	200,0			392,0
	922444	JÄRNVÄGGGATAN	0,0			256,8
	922450	GÅNG O CYKELBANOR	1 500,0			0,0
	922460	TRAFIKSÄKERHET	200,0			0,0
	922480	VÄGBELYSNING	100,0			139,6
	922481	MASKINER	50,0			0,0
	922550	LEKPARKER	50,0			0,0
	922561	Lillån				
	922562	Kricken/Skitölabäcken	100,0			0,0
	923001	Köksutrustning	750,0			0,0
	933420	Bolplaner	150,0			0,0
	933430	Ridhuset	200,0			0,0
	933435	Gamla stallet				
	933440	Ishallen	82,5			0,0
	933460	Ungdomens hus	150,0			0,0
	933510	Rörliga friluftslivet	1 485,0			78,0
	933512	Siljansleden	400,0			0,0
	935010	Asfaltering Tallhed Ungdomens hus	280,0			0,0
		Aktivitetsområde, barn och ungdomar				
		Skatepark kv Bilen				
		Ny vattendom Stordammen 250 tkr flyttad till 2017				
		100,0 Utemiljö ungdomens hus				
		100,0 Renovering av golv och byte av boxinredning				
		200,0 Färdigställande av lokaler för rörliga friluftslivet efter flytt från vägggaraget vid campinge				
		100,0 Dikesgrävning och installation av luftvärmepump				
		100,0 Notering flyttas över från 2015? 1500 tkr nya pengar/inv eller inte?				
		200,0 Belysning GC-vägar för ökad trafiksäkerhet och ökad trygghet				
		100,0 Samföräggning av ledningar med Fortum				
		350,0 Ny sopmaskin. Befintlig maskin går att sälja med förtjänst.				
		50,0 2015-2017 Byte av lekutrustning i perifer delar av Orsa				
		150,0 Fortsatt muddring, tillstånd klart från Tuben till kv Hästen.				
		50,0 Fördjupning och ev åtgärder i samverkansprojekt				
		750,0 Stekbord och diskmaskin på Digerberget, "Tunnelmaskin" på Kyrkbyn o Orsaskolan				
		Hantverkargatan och Storgårde, Stormyrgatan finansieras av Trafikverket.				
		70,0 Flytt och byggande av konstverk (ex Kraft i musiken, progiler Jvg-gatan)				
		150,0 Oförutsett inom gata park				
		1 500,0 Fortsättning kv Leran. Samordna med NODAVA om övriga projekt.				
		7 180,0 Likviditet dra av anslutningsavgifter				
		3 870,0				
		Fritids och service	8 736,5			3 870,0

941000	CENTRALT INVENT.10 ÅR	200,0	800,0 Alla verksamheter div utrustning, solskydd	0,0
941002	CENRALT DATORER 3 ÅR	1 300,0	1 000,0 IT-utrustning	92,8
942011	NAVET INVENT. 5 ÅR	0,0		9,2
942012	NAVET DATORER 3 ÅR	0,0		5,7
942152	KYRKBYN DATORER 3 ÅR	0,0		3,7
94	BARN OCH UTBILDNING	1 500,0	1 800,0	111,4
951000	CENTRALT INVENT.10 ÅR	550,0	400,0 Det kan bli aktuellt med ytterligare byte av möbler 2016 på äldrebroenden	24,6
951002	CENTRALT DATORER 3 ÅR	350,0	350,0 För att säkra utbytet av gamla datorer	5,6
951003	CENTRALT BILAR 5ÅR	120,0	130,0 Bil till AME	139,0
951300	HSR INVENTARIER 10ÅR	200,0	300,0 Med tekn mtrl, madrasser, sängar, taklyftear mm	0,0
952100	LILLÅHEM INVENT.10 ÅR	0,0		7,9
952202	ORSAGÅRDEN DATORER 3 ÅR	0,0		7,8
95	SOCIALA	1 220,0	1 180,0	184,9
	Miljö och hälsa			
	Totaler	18 995,4	14 380,0	2 928,6
				15,4%

utnyttjat per april

Om vi kommer fram till att vi ska "övergå" mer till inköp än idag då vi leasar väl mycket så kommer investeringsutgifterna och kapitalkostnaderna att öka men leasingkostnaderna minska mer. Så i driftbudgeten borde det bli en positiv effekt men likviditetsmässigt en större belastning i närtid än nu.

4

Svar till rapport Granskning av årsredovisning 2014 –Orsa kommun upprättad av PWC som är de förtroendevalda revisorernas sakkunniga biträden.

Rapporten omfattar 15 sidor och nedan kommenteras avsnitten i rapporten i den ordning de skrivits enligt dess rubriksättning.

Nedan följer först de omdömen / synpunkter som de sakkunniga biträdena valt att ta upp i sammanfattningen till rapporten.

Sammanfattning

- Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.
- Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans.
- Förvaltningsberättelsen innehåller en samlad uppföljning av de fem målområdena *Livskvalitet, God ekonomisk hushållning, Samhällsservice, Tillväxt och Orsaandan*. Nämndernas arbete inom de olika målområdena redovisas i deras respektive verksamhetsberättelse.
- Vi bedömer att den finansiella måluppfyllelsen som svag. Ett av sex mål uppfylls. Det underliggande målet om att värdesäkra eget kapital har dock uppfyllts.
- Vi bedömer verksamhetsmålen uppfyllelse som svag. Fyra mål uppfylls delvis medan ett mål inte uppfylls.
- Vår bedömning är att årets resultat inte är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt i budget 2014.
- Kommunens resultat år 2014 uppgår till +235 tkr. Nämnderna redovisar totalt ett positivt utfall gentemot budget. Kommunens två stora nämnder, barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden redovisar ett förbättrat utfall gentemot budget jämfört med föregående år. Socialnämnden redovisar ett överskott med 0,3 mkr och Barn- och utbildningsnämnden ett mindre underskott om -0,1 mkr.
- Vi bedömer vidare att årsredovisningen uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. Avvikelser mot rekommendationer har dock noterats.

Kommentar

Vi håller med sammanfattningen om bristen att uppfylla de finansiella målen. Till stor del förklaras detta av betydligt högre pensionskostnader än budgeterat och personalkostnader av engångskaraktär. De ökade pensionskostnaderna förklaras till stor del av bl a förtida pensionsuttag som i sin tur innebär lägre pensionskostnader än budgeterat framgent.

Nedan kommenteras främst de förbättringsområden rapporten tar upp. Redan här, i vårt svar på granskningsrapporten, så bör dock nämnas att på grund av omarbetning av budget 2015 och andra åtaganden så har ekonomienheten, som den enhet som främst arbetar med årsredovisningen, fått lov att skjuta på en del åtgärder vad gäller årsredovisningen. Vissa

förbättringsområden som revisorerna pekade på 2013 var tänkta att genomföras i år, men har utgått på grund av tidsbrist.

Tidsbrist är inget försvar men en förklaring, till att vissa förbättringsområden som revisorerna pekade på redan 2013 inte genomförts.

Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

Förvaltningsberättelse

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Analysen av årets resultat ger en rättvisande bild av kommunens ekonomiska situation under 2014. Förvaltningsberättelsen beskriver också kort vilka ekonomiska utmaningar kommunen står inför. I förvaltningsberättelsen finns i tabell flertalet finansiella nyckeltal för en period om sju år, vilka även analyseras och kommenteras. Nyckeltalen och analysen är intressant och en utveckling vore att även redovisa nyckeltal för koncernen. Utöver detta analyseras nämndernas budgetavvikelse inom ramen för förvaltningsberättelsen, vilket ger en god samlad bild.

Kommentar

Nyckeltal för de bolag som ingår i koncernen redovisas i årsredovisningen under separat avsnitt. Däremot redovisar vi inga koncernnyckeltal vilket vi håller med om att det skulle vara intressant. Det var också vår ambition att inför 2014 utveckla koncernanalysen, men på grund av tidsbrist har vi tyvärr fått skjuta på den analysen.

Förväntad utveckling

Av årsredovisningen framgår den förväntade utvecklingen avseende kommunens ekonomi. Avsnittet beskriver bland annat budget 2015 och att ett arbete pågår med revidering av fastställt, för beslut under våren 2015. Som orsak till förändrad budget anges de försämrade skatteprognoser som erhållits från SKL.

Vår uppfattning är att avsnittet om förväntad utveckling kan utvecklas. Analysen görs tydligare till hur detta kommer att påverka kommunens ekonomi och prioriteringar inom olika områden. I nämndernas verksamhetsberättelser redovisar nämnderna en framtidsbedömning avseende verksamheten och i viss mån ekonomin.

Vi ser dock positivt på att det redogörs för den pågående processen och att kommunen agerar med anledning av ändrade ekonomiska förutsättningar.

Kommentar

Vi tar till oss synpunkterna, även om vi tycker det framgår att Orsa kommun, liksom många andra kommuner, sett en utveckling med minskad befolkning med de problem det medför i

form av minskade skatteintäkter. Dessutom ser vi en utveckling där andelen äldre ökar och detta medför att på sikt måste sannolikt t e x äldreomsorgen få en större del av den gemensamma kakan.

Väsentliga personalförhållanden

Kommentar

Rapportförfattarna förefaller nöjda med vår redovisning

Gemensam förvaltningsberättelse

Den samlade verksamhetens ekonomi och ställning bör integreras ytterligare i kommunens förvaltningsberättelse för att bättre harmonisera med gällande rekommendationer. Särskilda upplysningar om interna mellanhavanden t e x i form av en tabell kan med fördel upprättas inför kommande år.

Kommentar

Vi tar till oss synpunkterna och ser hur vi ökar "integrationen" till kommande årsbokslut. Se vidare ovan vad vi sagt om koncernnyckeltal. Upplysning om interna mellanhavanden kommer enligt plan att finnas med i bokslutet för 2015.

Pensionsredovisning

I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser som en del av uppföljningen av fullmäktiges föreskrifter om förvaltningen av pensionsmedel. Enligt kraven i RKR 7:1 skall upplysning lämnas om pensionsavsättning, ansvarsförbindelse, finansiella placeringar avseende pensionsmedel, återlånade medel, placerade tillgångsslag och beskrivning av utvecklingen sedan tidigare år.

Upplysningar lämnas inte avseende avsättning och återlånade medel i enlighet med RKR 7.1. Avsnittet kan därtill med fördel kompletteras med en sammanfattande tabell avseende upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser.

Kommentar

Vi får prata med de sakkunniga om exakt hur de anser vi bör förtydliga detta. Undertecknad tycker det viktigaste är att de förtroendevalda får beskrivning av vad vi faktiskt gjort och vad vi fortsätter göra för att möta de ökande pensionskostnaderna.

Investeringsredovisning

Vi bedömer att investeringsredovisningen ger en rättvisande bild av årets investeringar.

I rapporten rekommenderas att den verbala beskrivningen i förvaltningsberättelsen av årets investeringar utökas att även omfatta den samlade kommunkoncernen.

Därutöver önskar man att större enskilda projekt specificeras ytterligare.

Kommentar

Här återkommer synen att vi ska rapportera tydligare på "koncernnivå" vilket vi tar till oss inför kommande årsredovisningar. Vad gäller rapporteringen av större enskilda investeringsprojekt får vi ta ett samtal med rapportförfattarna om hur de vill ha den ytterligare information de efterfrågar.

Driftredovisning

Vi bedömer att driftredovisningen ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

Nämndernas budgetavvikelse kommenteras samlat i förvaltningsberättelsen. I respektive nämnds verksamhetsberättelse kommenteras budgetavvikelser mer fördjupat med analys. Sammantaget ger det en god analys mot utfallet av fullmäktiges budget.

Rapportförfattarna förefaller nöjda driftredovisningen och att nämnderna lämnade ett samlat överskott, vilket inte hänt på många år.

Kommentar

Vi är också nöjda

Balanskrav

I rapporten konstateras att vi klarar balanskravet och att vi inte har några negativa resultat som måste återföras.

I rapporten står det att balanskravsutredningen saknar resultatnivån Årets resultat efter balanskravsjustering (längst upp på sid 8)

Kommentar

Kommentaren är korrekt. Däremot finns balanskravsresultatet med och i detta fall är siffransamma eftersom kommunen inte gör några balanskravsjusteringar år 2014. Båda resultatnivåerna finns angivna i noten till resultaträkningen.

God ekonomisk hushållning

Finansiella mål och verksamhetsmål

Vi bedömer att den finansiella måluppfyllelsen är svag. Endast ett av redovisade mål uppnås.

Vidare konstaterar rapportförfattarna att ett ekonomiskt delmål, tillförda medel i % av investeringar, inte kommenterats.

Vi konstaterar utifrån årsredovisningens återrapportering att verksamhetsmålen uppfyllelse är svag. Sammanvägt bedömer kommunstyrelsen att inget av fullmäktiges målområden har uppnåtts för år 2013. Av den sammanfattande bedömningen framgår i liten omfattning vilka åtgärder som planeras för att nå målen.

Kommentar

Vi håller med att måluppfyllelsen vad gäller de finansiella målen är svag. Några av nyckeltalen har dock påverkats negativt av rent bokföringsmässiga orsaker vilket gör att de ser sämre ut än de borde. Men det är tyvärr fortfarande så att endast det grundläggande målet att värdesäkra eget kapital var det enda som uppfylldes, och då endast på att vi inte har någon inflation.

Vad gäller det finansiella mål som inte kommenterats så är det helt enkelt ett förbiseende.

Vad gäller uppfyllelsen av verksamhetsmålen så förutsätter vi att kommentaren avser år 2014. Vi håller med och får bättre oss.

Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Vi bedömer att nämndernas redovisningar innehåller redovisning av utfallet av årets verksamhet i förhållande till fastställda mål och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Vi saknar dock redovisning av Hjälpmedelsnämnden Dalarna, som är en gemensam nämnd för samtliga kommuner i Dalarna och landstinget Dalarna, med Landstinget Dalarna som värdkommun.

I övrigt så uppfattar undertecknad att rapportförfattarna är mycket nöjda med nämndernas redovisning av målen och måluppfyllelsen.

Kommentar

Vi håller med det som framförs i rapporten, men ställer oss frågande till vad vi skall redovisa angående Hjälpmedelsnämnden Dalarna.

Rättvisande räkenskaper

Resultaträkning

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en rättvisande bild av årets resultat.

I övrigt kommenteras bl a att det i jämförelse med föregående år bör beaktas att 2013 fick vi engångsintäkter från AFA med 7,0 mkr.

Kommentar

Vi håller med.

Balansräkning

Vi bedömer att balansräkningen ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tilläggsupplysningar med noter. Till bokslutet finns specifikationer i tillräcklig omfattning.

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna, och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

Nedskrivningar år 2011 avseende mark, byggnader och tekniska anläggningar.

Nedskrivningar har inte återförts och tilläggsupplysningarna avseende balansräkningen och materiella anläggningstillgångar bör kompletteras med upplysningar i enlighet med RKR 19 samt att det i notupplysningarna bör framgå ackumulerade nedskrivningar.

Kommentar

Den nedskrivning som åsyftas är en nedskrivning av Skattunge skola och den gjordes i början av 2011 innan det fanns ett utkast till ny rekommendation avseende nedskrivningar. Den bedömning av värdet som medförde nedskrivningen har inte ändrats och kommer sannolikt inte att ändras heller. Vad gäller tilläggsupplysningar och ytterligare noter får vi titta vidare på detta tillsammans med rapportförfattarna.

Kassaflödesanalys

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar. Till kassaflödesanalysen finns flertalet tillhörande noter.

Vi bedömer att överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Kommentar

Vi håller med

Sammanställd redovisning

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden.

Vi bedömer vidare att konsolideringen omfattar de företag i vilka kommunen har ett betydande inflytande och beskrivs på ett korrekt sätt.

Koncernens resultat år 2014 uppgår till +7,1 mkr jämfört med föregående års resultat på +9,7 mkr. Vi noterar att kommunen i sin framställning tydliggör det varaktiga hinder att

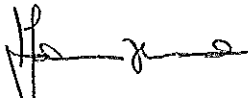
utöva kommunalt inflytande som är motivet att ej konsolidera ägande i Oreälvens Kraft AB där ägandet uppgår till över 20 %.

Redovisningen av kommunens samlade verksamhet behöver utvecklas ytterligare för att på ett heltäckande sätt uppfylla kraven i enlighet med rekommendation 8.2, till exempel bör särskilda upplysningar om interna mellanhavanden lämnas. Upplysningarna ska innehålla uppgifter om: ägartillskott, koncernbidrag, utdelningar, köp och försäljning samt fordringar, skulder och andra förpliktelser mellan enheterna i den kommunala koncernen.


Kommentar

Vad gäller synpunkterna ovan som refererar till rekommendation 8.2 så får vi se över hur vi kan förbättra oss. När det gäller den sammanställda redovisningen så måste vi dock väga arbetsinsatsen mot det mervärde i förståelsen av årsredovisningen som blir resultatet. Se även tidigare kommentar kring upplysning om interna mellanhavanden.

Orsa 2015-06-03



Johan Hult



Sara Laggar

*Granskning av
årsredovisning
2014*
Orsa kommun

Hans Gåste
Helena Carlson
Johanna Kemppainen

April 2014

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning.....	1
2.	Inledning.....	2
2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga och metod	2
2.3.	Revisionskriterier	3
3.	Granskningsresultat.....	4
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	4
3.1.1.	Förvaltningsberättelse.....	4
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten.....	4
3.1.1.2.	Investeringsredovisning	6
3.1.1.3.	Driftredovisning.....	6
3.1.2.	Balanskrav.....	7
3.1.3.	God ekonomisk hushållning.....	8
3.1.3.1.	Finansiella mål.....	9
3.1.3.2.	Mål för verksamheten.....	9
3.1.4.	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag	10
3.2.	Rättvisande räkenskaper	11
3.2.1.	Resultaträkning.....	11
3.2.2.	Balansräkning	12
3.2.3.	Kassaflödesanalys	13
3.2.4.	Sammanställd redovisning.....	13
3.2.5.	Tilläggsupplysningar	14

1. *Sammanfattning*

Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b).

Förvaltningsberättelsen innehåller en samlad uppföljning av de fem målområdena *Livskvalitet, God ekonomisk hushållning, Samhällsservice, Tillväxt och Orsaandan*. Nämndernas arbete inom de olika målområdena redovisas i deras respektive verksamhetsberättelse.

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som svag. Ett av sex mål uppfylls. Det underliggande målet om att värdesäkra eget kapital har dock uppfyllts.

Vi bedömer verksamhetsmålen uppfyllelse som svag. Fyra mål uppfylls delvis medan ett mål inte uppfylls. Vår bedömning är att årets resultat inte är förenligt med de finansiella målen som fullmäktige fastställt i budget 2014.

Vår bedömning är att årets resultat inte är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt i budget 2014.

Kommunens resultat år 2014 uppgår till + 235 tkr. Nämnderna redovisar totalt ett positivt utfall gentemot budget. Kommunens två stora nämnder, barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden redovisar ett förbättrat utfall gentemot budget jämfört med föregående år. Socialnämnden redovisar ett överskott med 0,3 mnkr och Barn- och utbildningen ett mindre underskott om -0,1 mnkr.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. Avvikelser mot rekommendationer har dock noterats.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt nämndernas redovisningar av hur de fullgjort sitt uppdrag från fullmäktige. Granskningen baseras på nämndernas rapportering till fullmäktige såsom den presenteras i årsredovisningen

Granskningen har utförts enligt god revisionsred för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsred med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktats i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som erhöles 2015-04-02. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2015-04-13 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2015-06-01.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningsekonom.

2.3. Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 8 kap 18 § KL ska godkännas av kommunfullmäktige.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag
- Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning
- Fullmäktiges beslut om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

I de fall kommunens redovisningsprinciper avviker från god redovisningssed har i regel upplysning om detta och skälen för avvikelsen lämnats under rubriken Redovisningsprinciper (krav enligt KRL 1:3). Avvikelser som noterats beskrivs under avsnitt 3.2.5.

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i huvudsak överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild av kommunens ekonomiska situation under 2014. Förvaltningsberättelsen beskriver också kort vilka ekonomiska utmaningar kommunen står inför.

I förvaltningsberättelsen finns i tabell flertalet finansiella nyckeltal för en period om sju år, vilka även analyseras och kommenteras. Nyckeltalen och analysen är intressant och en utveckling skulle vara att även redovisa nyckeltal för koncernen. Utöver detta analyseras nämndernas budgetavvikelser inom ramen för förvaltningsberättelsen, vilket ger en god samlad bild.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Enligt kommunala redovisningslagen 4:5 skall förvaltningsberättelsen innehålla en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning. I förvaltningsberättelsen återfinns en utvärdering som tar sin utgångspunkt i fastställda ekonomiska mål. Utvärderingen utmynnar i styrelsens slutsats avseende det underliggande målet om värdesäkring av det egna kapitalet.

Händelser av väsentlig betydelse

I förvaltningsberättelsen redovisas på ett tydligt sätt väsentliga händelser, främst kopplat till ekonomi, som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. Händelser av väsentlig betydelse finns därtill i nämndernas redogörelser. Sammantaget ger detta en god bild av årets händelser av vikt för Orsa kommun.

Förväntad utveckling

Av årsredovisningen framgår den förväntade utvecklingen avseende kommunens ekonomi. Avsnittet beskriver bland annat budget 2015 och att ett arbete pågår med revidering av fastställd budget, för beslut under våren 2015. Som orsak till förändrad budget anges de försämrade skatteprognoser som erhållits via SKL.

Vår uppfattning är att avsnittet om förväntad utveckling kan utvecklas. Analysen kan göras tydligare till hur utvecklingen kommer att påverka kommunens ekonomi och prioriteringar inom olika områden. I nämndernas berättelser redovisar nämnderna en framtidsbedömning avseende verksamheten och i viss mån ekonomin. Vi ser dock positivt att det redogörs för den pågående processen och att kommunen agerar med anledning av ändrade ekonomiska förutsättningar.

Väsentliga personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas enligt KRL 4:1 a, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen, exempelvis antal anställda och omsättning på personal.

Sjukfrånvaron ökar för tredje året i rad och uppgår till 6,2 % under år 2014 jämfört med 5,50 % under föregående år. Av området *Arbetsmiljö och hälsa* framkommer att till kommande år finns budgetmedel tilldelade för att analysera bakomliggande orsaker till ökningen av ohälsotalen och ta fram vilka åtgärder som behövs vidtas. Styrelsen påtalar i redogörelsen att målet är att minska nuvarande ohälsotal och målnivån är 2011 års nivå (3,5 %).

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen i enlighet med RKR 8.2.

En kort beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation i enlighet med RKR 8.2 lämnas. Särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen beskrivs i ett separat kapitel *Sammanställd redovisning*. Av beskrivningen framgår vilka bolag som ingår in den kommunala koncernen. För en förbättrad följsamhet gentemot RKR 8.2 bör den samlade verksamhetens ekonomi och ställning integreras ytterligare i kommunens förvaltningsberättelse. Kommunen har ägande i fler organisationer med mer än 20 % som inte konsolideras och skälen till att de inte konsolideras framgår av kommunens redovisningsprinciper.

Särskilda upplysningar om interna mellanhavanden till exempel i form av en tabell i enlighet med bilaga till RKR 8.2 kan även med fördel upprättas för kommande år för att tydligare visa på mellanhavanden mellan de olika enheterna i den kommunala verksamheten.

Pensionsredovisning

I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser som en del av uppföljningen av fullmäktiges föreskrifter om förvaltningen av pensionsmedel. Enligt kraven i rekommendation RKR 7.1 skall upplysning lämnas om pensionsavsättning, ansvarsförbindelser, finansiella placeringar avseende pensionsmedel, återlånade medel, placerade tillgångslag och beskrivning av utveckling från föregående år. Upplysningar lämnas inte avseende avsättning och återlånade medel i enlighet med RKR 7.1 Avsnittet kan därtill med

fördel kompletteras med en sammanfattande tabell avseende upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten

Kommunfullmäktige beslutade i november 2013 om en vision och värdegrund samt nya målområden. Samtliga redogörs för i inledning av årsredovisningen och vi konstaterar att det på ett tydligt vis framgår vad som avser år 2015 respektive år 2014.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Av KRL 4:2 framgår att förvaltningsberättelsen skall innehålla en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen ger en rättvisande bild av årets investeringar.

Årets investeringar kommenteras kortfattat i förvaltningsberättelsen. Investeringsredovisningen redovisar årets ursprungsbudget samt ombudgeteringar och tilläggsanslag. Årets budget inklusive ombudgeteringar uppgick till 36,5 mnkr. Ombudgeteringarna uppgick till 7,9 mnkr. Inga tilläggsanslag har beviljats under året. Årets investeringar uppgår till 32,3 mnkr och budgetavvikelsen är 4,2 mnkr. Inom ramen för investeringsredovisningen avseende materiella anläggnings-tillgångar redovisas även årets budgeterade medel och utfall för exploaterings-fastigheter (omsättningstillgångar). I förvaltningsberättelsen kommenteras även att i totalt budgeterade investeringar ingick knappt 3 mnkr för exploatering av Styversbacken.

Vi rekommenderar att den verbala beskrivningen i förvaltningsberättelsen av årets investeringar utökas samt att även omfatta den samlade kommunala koncernen.

I likhet med föregående år anser vi att redovisningen av större enskilda projekt bör kompletteras med total budget, utfall, avvikelse, projektet status inkluderande prognos för pågående projekt och beskrivning med eventuell förklaring till avvikelse.

3.1.1.3. Driftredovisning

Av KRL 4:3 framgår att förvaltningsberättelsen skall innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

Nämndernas budgetavvikelse kommenteras samlat i förvaltningsberättelsen. I respektive nämnds verksamhetsberättelse kommenteras budgetavvikelser mer

fördjupat med analys. Sammantaget ger det en god analys mot utfallet av fullmäktiges budget.

Nämndernas utfall samt budgetavvikelse för åren 2014 och 2013 redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning per förvaltning/nämnd, tkr	Prognos				Avvikelse budget 2014	Avvikelse budget 2013
	Budget 2014	Utfall helår per 2014-07	Utfall 2014	Utfall 2013		
Revision	-660		-541	-328	119	332
Kommunfullmäktige	-1 572	-2 010	-1 419	-1 256	153	59
Kommunstyrelsen*	-39 027	-42 572	-39 796	-37 536	-769	1 223
Kulturutskottet	-6 154	-6 118	-6 572	-5 903	-418	149
Fritids- och serviceutskotte	-24 389	-24 685	-24 377	-22 967	12	484
Barn- och utbildningsnämnd	-146 395	-150 821	-146 507	-146 724	-112	-4 170
Socialnämnden	-133 293	-134 171	-133 005	-133 235	288	-2 554
Miljö- och hälsoskydds-nämnd	-1 505	-1 432	-1 394	-1 394	111	67
Byggnadsnämnden	-4 089	-3 919	-3 375	-4 006	714	121
Löneökningar						0
Summa	-357 084	-365 729	-356 986	-353 349	99	-4 289
Finansiering	360 589	360 699	357 221	357 209	-3 368	4 408
Summa	3 505	-5 030	235	3 860	-3 270	119

Totalt redovisar nämnderna ett överskott om 99 tkr jämfört med budget. Det kan jämföras med föregående år då nämnderna redovisade ett underskott mot budget med -4,3 mnkr. Kommunstyrelsen inklusive kulturutskottet och fritids- och serviceutskottet redovisar ett underskott mot budget med 1,2 mnkr. I övrigt redovisar Barn- och utbildningsnämnden ett mindre underskott mot budget med -0,1 mnkr.

Underskottet i Barn- och utbildningsnämndens förklarar i sin helhet med underskott i den gemensamma gymnasienämnden med Mora, uppgående till -3,4 mnkr.

I förvaltningsberättelsen redogörs samlat för nämndernas och dess verksamheters respektive under- och överskott under rubriken *Budgetavvikelse*. Förvaltningsberättelsen avslutas med beskrivning av det framtida förväntade ekonomiska läget kring befolkningsprognos och skatteintäkter samt kommunens utmaningar. Som en del i detta beskrivs arbetet med revidering av budget 2015, som bland annat mot bakgrund av försämrade skatteprognoser.

3.1.2. Balanskrav

Av KRL 4:3a framgår att förvaltningsberättelsen skall innehålla upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar.

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning att balanskravet har uppfyllts för år 2014.

Avstämning av årets resultat enligt balanskravets bestämmelser har huvudsakligen skett enligt 4 kapitlet i kommunal redovisningslag och finns redogjort för i

förvaltningsberättelsen, kapitel *Finansiell analys*. Balanskravsutredningen saknar dock resultatnivån *Årets resultat efter balanskravsjustering*.

I enlighet med reglerna kring balanskravet, ska tidigare års eventuellt negativa resultat regleras och återställas under de närmast följande tre åren. Det kan konstateras att det inte finns något kvarstående underskott från tidigare år.

I förvaltningsberättelsen återfinns en redogörelse kring balanskravet och i not till årets resultat återfinns en utredning av det balanskravsmässiga resultatet, det vill säga de justeringar som görs av årets resultat enligt resultaträkningen.

Resultatet enligt resultaträkningen uppgår till 235 tkr. Efter justering av reavinsten vid försäljning av anläggningstillgångar på 5 tkr är *årets resultat efter balanskravsjusteringar* 230 tkr. *Årets balanskravsresultat* redovisas till 230 tkr.

3.1.3. *God ekonomisk hushållning*

Av KRL 4:5 framgår att förvaltningsberättelsen skall innehålla en utvärdering av om målen för en god ekonomisk hushållning har uppnåtts.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den finansiella måluppfyllelsen är svag. Endast ett av sex redovisade mål uppnås.

Vi konstaterar utifrån årsredovisningens återrapportering att verksamhetsmålen uppfyllelse är svag. Sammanvägt bedömer kommunstyrelsen att inget av fullmäktiges fem målområden har uppnåtts för år 2013. Av den sammanfattande bedömningen framgår i liten omfattning vilka åtgärder som planeras, för att nå målen.

Årsredovisningen i Orsa kommun inleds med beskrivning av kommunens styrmodell baserad på vision, värdegrund och mål. Styrmodellen år 2014 utgår från kommunens övergripande målområden:

- Livskvalitet
- God ekonomisk hushållning
- Tillväxt
- Samhällsservice
- Orsaandan

En sammanfattande analys utifrån målområdena görs i förvaltningsberättelsen och under respektive nämnds verksamhetsberättelse görs bedömning av måluppfyllelse för förvaltningsmål. I nämndernas beskrivningar görs därtill återrapportering av genomförda aktiviteter inom målområdena samt redovisning av utfall för mätbara mål görs.

Som en del i redogörelsen *Vision, värdegrund och mål* redogörs för fullmäktiges beslut under 2013 om kommunal utvecklingsplan och nya målområden som kommer vara vägledande för verksamheten från 2015. Vi bedömer att vision, värdegrund och mål för år 2014 beskrivs på ett tydligt vis där det tydligt framgår vad som avser innevarande år respektive kommande år.

3.1.3.1. Finansiella mål

I förvaltningsberättelsen, *Uppföljning av ekonomiska mål*, görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2014:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2014	Målnivå i delår	Målnivå i årsbokslut	Utfall 2014	Måltuppfyllelse, KS bedömning
Resultat	4 mkr	3,5 mkr	0,2 mkr	Ej uppfyllt
Varav öronmärkning 3 mkr för pensioner	3 mkr	3 mkr	0	Ej uppfyllt
Årets resultat av skatteintäkter och generella statsbidrag	1,1%	1,1%	0,1%	Ej uppfyllt
Låneskulden minskar	-5,8 mkr	-5,8 mkr	-5,8 mkr	Uppfyllt
Tillförda medel i % av investeringar	55%			
Soliditeten (enligt blandmodellen)	62%	62%	52%	Ej uppfyllt
Kassalikviditeten	172%	148%	131%	Ej uppfyllt

Redogörelsen avseende finansiella mål är omfattande med en utförlig analys och resonemang kring kommunens ekonomiska mål. I redogörelsen påtalas att det underliggande målet är att värdesäkra det egna kapitalet klarades. Vi konstaterar att ett av de sju målen fastställda målen ej utvärderas, varken i tabell eller verbalt. Vi noterar vidare att målnivå har reviderats för två mål jämfört med delårsrapporten, det påverkar dock ej måltuppfyllelsen för respektive mål.

Vår bedömning är att förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering avseende det finansiella målen med betydelse för god ekonomisk hushållning.

Vi delar kommunstyrelsens bedömning att endast ett mål har uppfyllts och bedömer sammantaget att måltuppfyllelsen är svag.

Vår bedömning är att årets resultat inte förenligt med de finansiella målen som fullmäktige fastställt i budget 2014.

3.1.3.2. Mål för verksamheten

Kommunfullmäktige fastställde år 2009 kommunens vision, värdegrund och övergripande målområden. I budget 2014 finns verksamhetsplan samt kommunövergripande mål med specificerade mått och aktiviteter i olika omfattning. Förvaltningsberättelsen innehåller en uppföljning med

sammanfattande bedömning av *Når Orsa sina mål?* Avrapportering sker verbalt tillsammans med färgmarkeringar för respektive målområde. Färgerna definieras som ej uppnått, under arbete eller uppnått.

Den samlade bedömningen som styrelsen gör är att målen inte uppfylls. Fyra mål är delvis uppfyllda medan målet *Samhällsservice* inte är uppfyllt. Sammantaget är måluppfyllelsen, enligt vår bedömning, svag.

Vår bedömning är att redovisningen sker för samtliga budgeterade kommunövergripande mål.

Vår bedömning är att årets resultat inte förenligt med verksamhetsmålen som fullmäktige fastställt i budget 2014.

Nämndernas arbete inom de olika målområdena redovisas i deras respektive verksamhetsberättelse, där nämnden gör en bedömning om respektive mål uppfylls, delvis uppfylls eller ej uppfylls. Som underlag till bedömningen redogörs för framförallt för genomförda aktiviteter. Dessa har kompletterats med mått, utfall och mål där sådana finns. Vår bedömning är att utifrån redovisade aktiviteter och utfall finns en överensstämmelse mellan enskilda mål och nämndernas sammantagna bedömning för respektive mål. Därtill finns koppling mot fullmäktiges övergripande mål.

3.1.4. Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag och fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att nämndernas redovisningar innehåller redovisning av utfallet av årets verksamhet i förhållande till fastställda mål och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Vi saknar dock redovisning av Hjälpmedelsnämnden Dalarna, som är en gemensam nämnd för samtliga kommuner i Dalarna och landstinget Dalarna, med landstinget Dalarna som värdkommun.

Redovisningarna är utformade i enlighet med fullmäktiges anvisningar

Styrelsen och nämndernas redovisning av sitt uppdrag sker i enlighet med anvisningarna och omfattar sex rubriker:

- Analys av nuläget
- Måluppfyllelse
- Investeringar
- Kommentar till ekonomiska utfall
- Personalredovisning
- Framtiden

Inledningsvis sker i respektive nämnds en beskrivning av årets händelser.

Vår bedömning är att redovisning sker i enlighet med fullmäktiges anvisningar och följer en enhetlig struktur.

Redovisningarna ger en rättvisande bild av verksamhetens utfall i förhållande till fullmäktiges uppdrag inklusive graden av målhoppfyllelse
Verksamhetsberättelserna ger en rättvisande bild av verksamhetens utfall i förhållande till fullmäktiges uppdrag. Under rubriken *Kommentar till ekonomiskt utfall* redovisas och beskrivs avvikelser mot tilldelad budget. Under rubriken *Målhoppfyllelse* görs en redovisning av för året fastställda mål.

Som underlag till bedömningen redogörs för framförallt för genomförda aktiviteter. Dessa har kompletterats med mått, utfall och mål där sådana finns. Vår bedömning är att utifrån redovisade aktiviteter och utfall finns en överensstämmelse mellan enskilda mål och nämndernas sammantagna bedömning för respektive mål. Därtill finns koppling mot fullmäktiges övergripande mål.

Vi bedömer att målredovisningen är enhetlig gentemot fullmäktiges övergripande mål.

Det sker en analys av orsaker till redovisad budgetavvikelse och vilka genomförda åtgärder som gjorts

I nämndernas redovisningar finns en redogörelse av nämndernas budgetavvikelser.

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Resultaträkning

Av KRL 5:1 framgår form för uppställning samt att resultaträkningen skall redovisa samtliga intäkter och kostnader under räkenskapsåret.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en rättvisande bild av årets resultat.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år och prognos.

<i>Resultaträkning, tkr</i>	<i>Prognos</i>	<i>Budget</i>	<i>Utfall</i>	<i>Utfall</i>
	<i>2014</i>	<i>2014</i>	<i>2014</i>	<i>2013</i>
Verksamhetens intäkter			84 265	85 334
Verksamhetens kostnader	-367 916	-356 826	-445 566	-433 509
Avskrivningar	-7 000	-7 800	-6 900	-7 106
Verksamhetens nettokostnader	-374 916	-364 626	-368 201	-355 281
Skatteintäkter	252 598	251 299	251 081	244 413
Generella statsbidrag	115 836	115 879	115 916	113 131
Summa skatter och statsbidrag	368 434	367 178	366 997	357 544
Finansiella intäkter	1 880	1 220	1 816	3 324
Finansiella kostnader	-428	-267	-377	-1 726
Årets resultat	-5 030	3 505	235	3 860

Årets resultat uppgår till 235 tkr. Resultatet för 2013 uppgick till 3,9 mnkr, vilket gör att resultatutfallet för 2014 är en försämring med -3,6 (+2,7) mnkr jämfört med föregående år. Det redovisade resultatet har en negativ avvikelse mot budgeterat resultat (3,5 mnkr) med -3,3 (+0,1) mnkr. Ursprungsbudget har under året förändrats då Barn- och utbildningsnämnden beviljats tilläggsanslag om 0,5 mnkr. I jämförelsen med föregående år behöver beaktats att föregående år ingick engångsintäkter för utbetalda AFA-premier med 7,0 mnkr.

De största avvikelserna eller förändringarna i jämförelse med föregående år kan förklaras av:

- Årets intäkter har ökat med 5,9 mnkr jämfört med föregående, då exkluderat intäkt från AFA. Försäljningsintäkter har ökat med 1,1 mnkr och bidrag har ökat med 4,3 mnkr.
- Verksamhetens kostnader har ökat med 12,1 mnkr jämfört med föregående vilket främst förklaras av ökade personalkostnader inklusive ökade pensionskostnader. Köp av huvudverksamhet har minskat, liksom lämnade bidrag medan övriga kostnader har ökat.
- Verksamhetens nettokostnader har i jämförelse med år 2013 ökat med 12,9 (5,8) mnkr vilket motsvarar en ökning med 3,6 % (1,7 %). Exkluderas engångsposter (AFA och exploatering) för respektive år är nettokostnadsökningen 4,6 (7,9) mnkr vilket motsvarar en ökning med 1,3 (2,2) %.
- Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 9,5 (10,2) mnkr jämfört med 2013, vilket motsvarar en ökning med 2,6 % (2,9 %).
- Finansiella intäkter har minskat med -1,5 (-1,4) mnkr. Bakgrunden till minskningen är att ränteintäkter bank har minskat samt att i föregående års utfall återfördes tidigare nedskrivning av kortfristiga placeringar.
- Finansiella kostnader har minskat med 1,3 (ökat 0,2) mnkr. Förändringen mellan åren beror dels av minskade räntor för lånekostnader samt att föregående ingick ökade kostnader för diskonteringsränta för pensionsskultsberäkning.

3.2.2. *Balansräkning*

Av KRL 5:2 framgår att balansräkningen skall redovisa samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på balansdagen samt form för uppställning.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Bilagor och specifikationer till bokslutet finns i tillräcklig omfattning

Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under året har kommunen vidtagit åtgärder och anpassat sin redovisning till detta krav. I redovisningsprinciperna finns beskrivet vilket tillvägagångssätt som använts och vilka avvägningar som gjorts.

Avsättningar för pensioner redovisas i enlighet med bestämmelserna i den kommunala redovisningslagen vilket medför att pensionsförmåner intjänade före år 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse.

Kommunens exploateringsredovisning redovisas vid sidan av investeringsredovisningen. Som omsättningstillgång redovisas de tillgångar som är färdiga för avyttring (värderade till anskaffningsvärdet). Under året har överskottet från försäljning av tomtmark uppgått till 0,9 mnkr. Tillgångar hänförliga till exploatering värderade till 6,8 mnkr är aktiverade i kommunens balansräkning.

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

Nedskrivning skedde år 2011 avseende mark, byggnader och tekniska anläggningar. Nedskrivningen har inte återförts och tilläggsupplysningarna avseende balansräkningen och materiella anläggningstillgångar bör kompletteras med upplysningar i enlighet med RKR 19 samt att det i notupplysningarna bör framgå ackumulerade nedskrivningar.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Av KRL 7 framgår att i finansieringsanalysen skall kommunens finansiering och investeringar under räkenskapsåret redovisas.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar. Till kassaflödesanalysen finns flertalet tillhörande noter.

Vi bedömer att överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

3.2.4. Sammanställd redovisning

Av KRL 8:2 att den sammanställda redovisningen skall innehålla resultat och balansräkning för de juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. Den sammanställda redovisningen ställs upp jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter som för kommunen. Konsolideringen av underliggande enheter har beskrivits på ett korrekt

sätt och det framgår att kommunens redovisning har varit vägledande vid upprättande av den sammanställda redovisningen.

Under året har bolagen infört redovisningsregelverket K3 vilket inneburit att koncernen Orsabostäder ändrat jämförelsetal. Rådet för kommunal redovisning har utkommit med ett yttrande med anledning av bolagens ändring av jämförelsetal för 2013. Då det rör sig om en engångseffekt så anser RKR att de ändringar av jämförelsetalen som bolagen gjort i sina årsredovisningar ej ska påverka jämförelsetalen i den sammanställda redovisningen utan den påverkan som bolagen redovisat i jämförelsetalen 2013 ska i den sammanställda redovisningen i sin helhet redovisas direkt mot eget kapital. Bland räkenskaperna lämnas upplysning om bolagen förändrade principer och effekt av denna.

Vi bedömer vidare att konsolideringen omfattar de företag i vilka kommunen har ett betydande inflytande och beskrivs på ett korrekt sätt. Koncernens resultat år 2014 uppgår till 7,1 mnkr jämfört med föregående års resultat 9,7 mnkr. Vi noterar att kommunen i sin framställning tydliggör det varaktiga hinder att utöva kommunalt inflytande som är motivet att ej konsolidera ägande i Oreälvens kraft AB där ägandet uppgår till över 20 %.

Redovisningen av kommunens samlade verksamhet behöver utvecklas ytterligare för att på ett heltäckande sätt uppfylla kraven i enlighet med rekommendation 8.2, till exempel bör särskilda upplysningar om interna mellanhavanden lämnas. Upplysningarna ska innehålla uppgifter om: ägartillskott, koncernbidrag, utdelningar, köp och försäljning samt fordringar, skulder och andra förpliktelser mellan enheterna i den kommunala koncernen.

3.2.5. Tilläggsupplysningar

I årsredovisningen ska det lämnas tilläggsupplysningar i enlighet med KRL:s krav och i övrigt i enlighet med god redovisningssed.

Bedömning och iakttagelser

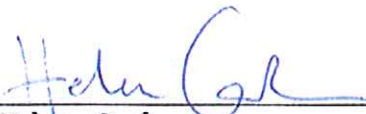
Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar i huvudsak *uppfyller* KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

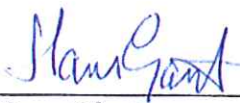
- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

Följande rekommendationer har dock kommunen bland annat inte följts fullt ut:

Rekommendation	Följsamhet	Kommentar
RKR 7.1 Upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser	Delvis	Upplysningarna i förvaltningsberättelsen bör kompletteras med uppgift om avsättning för pensioner samt återlånade medel.
RKR 2.1 Särskild avstalspension och visstidspension	Delvis	Upplysningar ska lämnas om antal visstidsförordnanden för tjänstemän respektive politiker.
RKR 8.2 Sammanställd redovisning	Delvis	Särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet ska lämnas om koncernföretagen. De särskilda upplysningarna ska ge en samlad bild av de ekonomiska engagemangen i koncernföretagen.
RKR 13.2 Redovisning av hyres- / leasingavtal	Delvis	

2015-04-23


 Helena Carlson
 Projektledare


 Hans Gässte
 Uppdragsledare

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsens arbetsutskott

2015-05-26

5

Kf §
Ks §
Au § 76

Dnr OK KS 2015/00011, 149

Svar på revisorernas granskning av näringslivs- och utvecklingskontoret

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

- Antar bifogat yttrande som redovisar hur den politiska styrningen ska säkras genom en framtida näringslivsstrategi.
- Den pågående organisationsöversynen av kommunstyrelsens verksamheter kommer att värdera om benämningen av näringslivs- och utvecklingskontoret ska förändras, se över syftet med utvecklingsarbetet och hur det ska organiseras. Översynen kommer att se över styrningen av alla kommunstyrelsens verksamheter.

Sammanfattning av ärendet

Kommunens revisorer har genom PwC granskat näringslivs- och utvecklingskontoret. Den sammanfattande bedömningen är att styrning och ledning av verksamheten inte är ändamålsenlig och tillräcklig eftersom det saknas mål och riktlinjer. Därigenom är det även svårt att följa upp verksamheten. Revisorerna vill också ha en kommentar kring vad begreppet utveckling i kontorets namn står för.

I yttrandet från näringslivs- och utvecklingskontoret beskrivs arbetet med det pågående projektet Orsa Topp 100. En av åtgärderna i projektets handlingsplan är att ta fram en näringslivsstrategi med bland annat tydliga mål och hur verksamheten ska arbeta för att uppnå dessa. Näringslivsstrategin blir även ett verktyg för kommunstyrelsen att styra och följa upp verksamheten.

Beslutsunderlag

Yttrande, näringslivs- och utvecklingskontoret, 2015-04-27.

Granskning av näringslivs- och utvecklingskontoret, PwC, 2015-03-10.

Sändlista:

Kommunstyrelsen

Justerandes sign



Utdragsbestyrkande



Orsa den 27 april 2015

Angående revisionsrapporten ”Granskning av näringslivs- och utvecklingskontoret”

Orsa kommun vill härmed lämna sitt svar på den ovan nämnda revisionsrapport som lämnades till Orsa kommun den 2 februari 2015.

Vid årsskiftet 2014/15 startade Näringslivs- och utvecklingskontoret (NLUK) projektet Orsa topp 100. Projektet är beskrivet i revisionsrapporten. Orsa topp 100 är en handlingsplan som syftar till att Orsa kommun senast 2018 skall vara bland de 100 bästa kommunerna avseende Svenskt Näringslivs företagsklimatranking.

Projektet Orsa topp 100 tillkom efter en workshop som NLUK arrangerade i oktober 2014 tillsammans med fyrtio representanter för Orsas företagare samt kommunen ledningsgrupp, dåvarande kommunalrådet och tillträdande kommunalrådet.

En av åtgärderna som beskrivits i Orsa topp 100 är att under 2015 ta fram en uppdaterad Näringslivsstrategi för Orsa kommun. Denna Näringslivsstrategi kommer att arbetas fram i samverkan med kommunstyrelsen, lokala näringslivet och valda delar av tjänstemannaorganisationen.

Näringslivsstrategin skall ge en bild av nuläget för NLUK, den skall definiera vilka verksamhetsmål som skall gälla och den skall svara på hur NLUK skall arbeta för att nå verksamhetsmålen. Näringslivsstrategin skall också peka ut möjliga områden för regional samverkan och medfinansiering via EU medel/strukturfondsmedel.

Näringslivsstrategin kommer att underlätta beslut för organisation, bemanning och prioriteringar för projekt och löpande verksamhet.

Näringslivsstrategin kommer att ge Kommunstyrelsen den nödvändiga och efterfrågade inblicken i- och möjligheten att styra Näringslivs- och utvecklingskontoret.

Näringslivsstrategin och arbetet med att ta fram denna kommer att svara mot brister som påpekats i revisionsrapporten.

Arbetet med Näringslivsstrategin pågår och kommer enligt planen för Orsa topp 100 att fullföljas fram till beslutad strategi i Kommunstyrelsen under hösten 2015.

Joakim Larsson, Näringslivschef



Orsa kommun
Revisorerna



Missiv

Kommunstyrelsen

Granskning av näringslivs- och utvecklingskontoret


Revisorerna har genom PwC genomfört en granskning av kommunens näringslivs- och utvecklingskontor.

Den sammanfattade bedömningen är att kommunstyrelsens styrning och ledning av näringslivs- och utvecklingskontorets verksamhet inte är ändamålsenlig och tillräcklig. Vi grundar denna bedömning på att det saknas tydliga mål och riktlinjer för verksamheten. Detta i sin tur innebär att det är svårt för kommunstyrelsen att följa upp verksamheten på ett tillräckligt och ändamålsenligt sätt.

Revisorerna önskar kommunstyrelsens svar och kommentarer över granskningsrapporten senast den 15 april 2015.

I kommunstyrelsens svar vill vi också ha en kommentar kring vad begreppet utveckling i kontorets namn står för. Detta för att klargöra kontorets ansvarsområde.

Orsa den 9 mars 2015


Elsmari Laggar-Bärjegård

Ordförande i kommunrevisionen

Revisionsrapport
*Granskning av
näringslivs och
utvecklingskontoret*

*Revisorerna i Orsa
kommun*

Olle Nilsson

2 februari 2015

Innehållsförteckning

<u>Inledning</u>	1
<u>Bakgrund</u>	1
<u>Revisionsfråga</u>	1
<u>Metod</u>	2
<u>Organisation av kommunens näringslivsarbete</u>	3
<u>Politisk organisation</u>	3
<u>Kommunstyrelsen</u>	3
<u>Styrdokument</u>	3
<u>Förvaltningsorganisation</u>	4
<u>Näringslivs- och utvecklingskontoret</u>	4
<u>Styrdokument</u>	4
<u>Samverkan med näringslivet</u>	5
<u>Företagarrådet</u>	5
<u>Företagsklimatet i Orsa 2013 – Svenskt Näringslivs undersökning</u>	6
<u>Projektet ”Orsa topp 100”</u>	7
<u>Granskningsresultat</u>	9
<u>Bedriver kommunstyrelsen en ändamålsenlig styrning och ledning av näringslivs- och utvecklingskontorets verksamhet?</u>	9
<u>Finns det tydliga mål och fastställda riktlinjer och styrdokument för näringslivs- och utvecklingskontorets verksamhet?</u>	9
<u>Finns fastställda strategier för hur näringslivs- och utvecklingskontorets mål ska uppnås?</u>	9
<u>Är organisationen och ansvarsområdena för näringslivs- och utvecklingskontorets arbete tydliga och väl fungerande?</u>	9
<u>Sker en tillfredsställande uppföljning, utvärdering och analys av resultat och effekter från verksamheten till kommunstyrelsen?</u>	10

Inledning

Bakgrund

Kommunstyrelsen ansvarar för näringslivsverksamheten i Orsa kommun. För att hantera detta ansvar bedrivs verksamheten i kommunens näringslivs- och utvecklingskontor.

Kontoret består av fem medarbetare. Enligt kommunens hemsida beskriver man verksamheten enligt följande.

Näringslivs- och utvecklingskontoret erbjuder kvalificerad och kostnadsfri service till blivande och befintliga företagare om nyföretagande, etablering, lokaler, investeringar, nybyggnationer, mötesplatser, finansiering, projektrådgivning samt kontakt med andra kommunala förvaltningar med mera. Man ansvarar för kommunens del i utveckling av besöksnäringen. Man arbetar också med landsbygdsutveckling och kommunens inflyttningsservice.

Orsa kommun antog i februari 2009 en Strategi för tillväxt och välfärd som samordnar alla aktiviteter vi gör i Orsa kommun. Genom att aktivt arbeta med kommunens företagsdialog, infrastruktur, boende, sysselsättning och värdskap blir Orsa ett mer attraktivt val som etableringsort för företag och boende för privatpersoner/familjer.

Revisionsfråga

Revisorerna i Orsa kommun har formulerat följande revisionsfråga inför granskningen.

Bedriver kommunstyrelsen en ändamålsenlig styrning och ledning av näringslivs- och utvecklingskontorets verksamhet?

Utöver revisionsfrågan ska granskningen besvara följande delmål:

- Finns det tydliga mål och fastställda riktlinjer och styrdokument för kontorets verksamhet?
- Finns fastställda strategier för hur kontorets mål ska uppnås?
- Är organisationen och ansvarsområdena för kontorets arbete tydliga och väl fungerande?
- Sker en tillfredsställande uppföljning, utvärdering och analys av resultat och effekter från verksamheten till kommunstyrelsen?

Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer. De dokument som har studerats är kommunstyrelsens och kommunstyrelsens arbetsutskotts protokoll 2014, 2013 års årsredovisning, strategi för tillväxt och välfärd, näringslivskontorets verksamhetsplaner 2014 och 2015 samt projekt "Orsa topp 100" handlingsplan. Dessutom har Företagsklimatet i Orsa 2013 (Svenskt Näringsliv) studerats.

Intervjuer har gjorts med Marie Olsson, kommunstyrelsens ordförande föregående mandatperiod, Mikael Thalín, tillträdande kommunstyrelsens ordförande och Joakim Larsson, näringslivschef. En telefonintervju genomfördes inför granskningen med den avgående kommunchefen Göran Grå. Dessutom har kortare telefonintervjuer genomförts med företrädare för det lokala näringslivet.

Organisation av kommunens näringslivsarbete

Politisk organisation

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för näringslivsfrågorna i kommunen. Enligt kommunstyrelsens reglemente § 7 har kommunstyrelsen hand om "sysselsättnings- och näringslivsfrågor och ansvarar för åtgärder för att allmänt främja sysselsättningen och näringslivet i kommunen". Enligt den 8 § har kommunstyrelsen att besluta om "styrelsens förvaltningsorganisation inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt". I kommunstyrelsens förvaltningsorganisation ingår näringslivs- och utvecklingskontoret.

Utöver den i kommunallagen reglerade uppsiktsplikten har kommunstyrelsen också enligt reglementet att "tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag (bolag, föreningar, stiftelser) som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i" (§ 3). Värt att notera är att Orsa kommun har ägande i bolag som agerar inom näringslivs- och turismområdet, exempelvis Siljan Turism, Grönklittsgruppen AB och Dalhalla Förvaltnings AB.

Vid en genomgång av kommunstyrelsens och kommunstyrelsens arbetsutskotts protokoll 2014 noteras följande. I kommunstyrelsens arbetsutskott har totalt nio ärenden behandlats med bäring på näringslivsområdet. Fyra av dessa är beslut tagna av arbetsutskottet. Tre avser genomförda företagsbesök och två kan beskrivas som övriga ärenden. Kommunstyrelsen har under 2014 behandlat fem ärenden inom näringslivsområdet. Tre av dessa är beslutsärenden och två ärenden kan betecknas som information.

Enligt av vad som framkommer av intervjuerna är inte kommunstyrelsen som organ aktivt vad avser styrning och ledning av näringslivsverksamheten. De politiska initiativ som tas görs av kommunstyrelsens ordförande, vilken ägnar tid och intresse åt näringslivsfrågorna. Vi noterar också att kommunstyrelsen inte vidtar någon uppföljning av näringslivsverksamheten utöver den som genomförs vid de kommunövergripande uppföljningstillfällena.

Representanter för företagen upplever inte att kommunstyrelsen driver ledning och styrning över näringslivsverksamheten, utan de möter framförallt kommunstyrelsens ordförande och kommunchefen.

Styrdokument

I kommunens årsredovisning för 2013 finns kommunens vision och övergripande målområden beskrivna. De är en del av den utvecklingsplan som kommunfullmäktige antog i slutet av 2013. En del av visionen formuleras som "Vi har ett välmående näringsliv som är attraktivt för både tjänsteföretag och producerande företag. Vi är en av landets mest kända turistorter.". Ett av målområdena som beskrivs är "Tillväxt". Inom området finns följande mål

formulerat, som kan sägas ha bäring på näringslivsutveckling. "Orsa kommun måste ha en rimlig tillväxt för att kunna säkerställa välfärden. Delområden är näringsliv, befolkningsutveckling och arbetsmarknad."

Kommunen har också en strategi för tillväxt och välfärd. Handlingen består av en schematisk beskrivning av området.

Förvaltningsorganisation

Näringslivs- och utvecklingskontoret

Näringslivs- och utvecklingskontoret består av fem medarbetare. Förutom näringslivschefen ingår två näringslivsutvecklare, en landsbygdsutvecklare och en assistent. Landsbygdsutvecklaren nyttjas och finansieras till hälften av Mora kommun och är, enligt uppgift tjänstledig under perioden 2015-01-01 – 2015-06-30. Assistenten arbetar 50 % åt Näringslivskontoret. Detta innebär att näringslivs- och utvecklingskontoret har totalt 4,0 årsarbetare.

Inom kontoret drivs för närvarande fem projekt

- **"Orsa Topp 100"**. Projektet startades hösten 2014 och har som mål att Orsa Kommun senast 2018 skall vara rankad bland de hundra bästa kommunerna i företagsklimat.
- **VM i Falun och Beyond Skiing**. Orsa Kommun är som alla andra kommuner i Dalarna med och visar upp Orsa under VM i Falun den 18 feb - 1 mars.
- **Kött till kommunernas kök**
- **Meteorum**
- **Vackrare Orsa**

Näringslivschefen upplever, enligt intervjun att projekten, särskilt inom Leader-programmet inte ger önskade effekter. Kontoret ägnar mycket arbetstid åt administration samtidigt som effekterna av projekten bedöms som marginella.

Kontorets budget för näringslivsåtgärder och turism uppgår till drygt 5 mkr. Enligt näringslivschefen består budgeten till mer än 80 % av fasta kostnader. Främst personalkostnader samt bidraget till Siljan Turism. Enligt näringslivschefen borde organisationen anpassas till en mer projektorienterad organisation med friare och mer projektanpassade resurser.

Styrdokument

Näringslivs- och utvecklingskontoret har i kommunens årsredovisning 2013 redovisat analys av nuläge, en beskrivning av måluppfyllelse i förhållande till fastställda mål samt en bedömning av framtiden. I nulägesbeskrivningen nämns framförallt resultatet av Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet i Orsa. Vad avser måluppfyllelsen har man angett att målen uppnåtts förutom målet att man

ska arbeta enligt strategi för tillväxt och välfärd. Här har man angett att man arbetar på att nå målet. Någon närmare förklaring till hur målet ska nås anges inte.

Kontoret arbetar löpande med planer för verksamheten. De består av ett tabellverk som beskriver aktiviteter/projekt, ansvarig tjänsteman, planerad omfattning och en uppdaterad uppföljning. Dessa planer är interna dokument för förvaltningen och inget som fastställs av kommunstyrelsen.

Enligt uppgift har näringslivschefen i uppgift att ta fram en ny näringslivsstrategi och besöksnäringsstrategi.

Samverkan med näringslivet

Företagarrådet

Orsa kommun driver ett företagarråd. Enligt kommunens web-sida är syftet med Företagarrådet att lyfta fram frågor och områden där vi kan utveckla och förbättra förutsättningarna för företagande i kommunen. Rådet består, enligt uppgift av ett tiotal tongivande företagare från olika branscher som regelbundet träffar kommunledningen.

Ledamöterna tycks inte utses till rådet utan det bygger på kontakter och intresse. Enligt uppgift har rådets ledamöter hittills besatts på kommunstyrelsens ordförandes, kommunchefens och näringslivschefens initiativ. Från kommunen har näringslivschefen och kommunstyrelsens ordförande oftast deltagit.

Företagsklimatet i Orsa 2013 – Svenskt Näringslivs undersökning

Orsa kommun har, från att ha haft en stark position, dalat i rankingen de senaste åren. Det sammanfattande omdömet i undersökningen har sjunkit från toppnoteringarna 3,9 på en femgradig skala 2006 och 2009 till 3,1 2013. Svenskt Näringslivs undersökning för 2014 är ännu inte officiell. Förändringen på 0,8 enheter kan tyckas liten, men den har upplevts som stor i Orsa och har, enligt uppgift, haft påverkan på den negativa synen på kommunens näringslivsarbete.

De tre viktigaste faktorerna, enligt undersökningen, för att förbättra företagsklimatet är dialog mellan företag och kommunledning, kommunens information till företagen och kommunens service till företagen.

Vid intervjun med den tillträdande kommunstyrelsens ordförande kommer ett stort fokus i kommunen att läggas på utveckling av skolverksamheten och resultaten i skolan. Detta bedöms också påverka företagarnas attityder till kommunens näringslivsverksamhet.

Projektet "Orsa topp 100"

Resultatet av undersökningen av företagsklimatet i Orsa har föranlett kommunen att under 2014 bedriva ett projekt i syfte att stärka rankingen. En handlingsplan har utarbetats för projektet. Det har som mål att Orsa kommun senast 2018 skall vara rankad bland de hundra bästa kommunerna i företagsklimat. Placeringen i 2013 års ranking var 216. Målet är således att förflytta kommunen minst 116 placeringar i rankingen. Näringslivs- och utvecklingskontoret är projektägare.

Projektet har under hösten 2014 bedrivit ett arbete där tjänstemän i kommunen, företagare och politiker har arbetat med att ta fram en handlingsplan under etapp 1 (2015) för projektet. Arbetet har bland annat omfattat en öppen workshop där ca fyrtio Orsaföretagare medverkade.

Handlingsplanen omfattar följande områden.

Förbättring av relationerna och kommunikation mellan kommunen och de lokala företagen.

- De av Näringslivskontoret arrangerade företagsbesöken dubblas i antal från 80st år 2014 till 160st under 2015. Prioritering av företagsbesöken sker efter företagsstorlek, turordning och efter företagets egen efterfrågan på besök.
- Näringslivskontoret inför ett Nyhetsbrev 1ggn/månaden som presenterar allmänna lokala näringslivsnyheter och sådant som tagits upp på den senaste företagarfrukosten. Första nyhetsbrevet kommer i februari 2015.
- Orsa kommuns Näringslivsstrategi kommer under 2015 att förankras i kommunstyrelsen och bland företagen.
- De populära månatliga Företagarfrukosterna skall fortsätta. Företagen får gärna föreslå teman och förslag på gäster.
- Projektet "Orsa Topp 100" skall ha årliga uppföljningsmöten tills målet är nått. Nästa större öppna möte om etapp 2 i projektet kommer att hållas i september 2015. Etapp 2 skall omfatta projektets prioriteringar under 2016 och 2017.
- Näringslivs- och utvecklingskontoret kommer att arrangera temakvällar kring angelägna näringslivsfrågor. Exempel på detta är kommunens upphandlingar, se nedan.
- Projektet skall driva på för en generell förbättring av kommunens externa kommunikation.
- Informationsansvaret i större kommunala projekt skall alltid vara tydligt. Det är projektledaren som har huvudansvaret för information. I större kommunala projekt skall en kommunikationsplan finnas från start.

Relationen mellan skolan och näringslivet

- Orsa kommun skall återstarta projektet "Uppdrag Orsa Näringsliv". Ett projekt där högstadiel elever fick praktisera och göra ett arbete för de lokala företagen. Eftersom projektet är resurskrävande krävs ytterligare politisk förankring och även planering för projektets resurser och ekonomi. Återstart beräknas under läsåret 2016- 2017. Möjligheter till extern finansiering skall undersökas under 2015.

Kommunala upphandlingar

- Kommunen och företagen skall ha ett ömsesidigt ansvar i att bygga relationer och skapa affärsutbyte. Detta behöver förbättras. Företagens ansvar är att marknadsföra sig och planera för uppsökande verksamhet, så att kommunala inköpare är medvetna om vad företagen kan leverera. Det gäller särskilt för direktupphandlingar.
- Näringslivs- och utvecklingskontoret kommer att ta upp upphandlingsfrågorna i företagskontakterna och felsöka och åtgärda i de fall där kommunen kunde sköta sina upphandlingar bättre.
- Näringslivs- och utvecklingskontoret ska 2015 ordna temamöten på kvällstid om upphandlingar, som riktar sig till lokala entreprenörer. Syftet är att öka företagets möjlighet att bli upphandlade.
- Näringslivskontoret informerar om större upphandlingar via en länk på näringslivskontorets webbplats.

Tillsyn och myndighetsutövning

- Från Näringslivet finns ett intresse av den sk. "Rättviksmodellen" som är en i Rättviks kommun tillämpad arbetsmodell för tillsynsarbetet. Orsa kommun kommer i början av 2015 att undersöka det politiska intresset och de praktiska möjligheterna för att på sikt göra förändringar i tillsynsarbetet.

Efter vad som framkommit i granskningen kan vi inte se att handlingsplanen har behandlats av kommunstyrelsen. Enligt uppgift är representanter för de lokala företagen positiva till handlingsplanen.

Granskningsresultat

Bedriver kommunstyrelsen en ändamålsenlig styrning och ledning av näringslivs- och utvecklingskontorets verksamhet?

Vi bedömer att kommunstyrelsens styrning och ledning av näringslivs- och utvecklingskontorets verksamhet inte är ändamålsenlig och tillräcklig. Detta grundar vi på följande.

Kommunstyrelsens behandling av ärenden inom näringslivsområdet tycks vara marginell. Istället bedrivs näringslivsarbetet på initiativ av enskilda individer, som kommunstyrelsens ordförande och näringslivschefen. Det är givetvis bra och det upplevs också som bra att dessa är aktiva. Vi får också detta bekräftat i våra intervjuer med representanterna för företagen. Kommunstyrelsens engagemang i framförallt strategiska frågor och fastställande av projektplaner samt av vilka effekter som projekt ska generera, tycks saknas. Som exempel på detta kan nämnas att vare sig initieringen av projektet "Orsa topp 100" eller den handlingsplan som tagits fram i projektet har varit föremål för kommunstyrelsens behandling.

Vår bedömning är att kommunstyrelsens styrning av näringslivsutvecklingen i kommunen kommer att vara viktig i framtiden. Inför EU:s programperiod 2015 – 2020 kommer ca 7 miljarder kronor att medfinansiera strukturfondsprojekt i Sverige. Strukturfondsprojekten syftar framförallt till tillväxt i små och medelstora företag och utveckling av infrastruktur. En inte föraktlig del av dessa medel kommer att tillfalla Dalarna och det kommer att kräva kommunal medfinansiering. Mot bakgrund av detta bör kommunstyrelsen, enligt vår mening, redan nu ha en strategi för både hanteringen av medfinansiering och för vilka typer av projekt som bör medfinansieras. Man kanske också behöver förbereda genom insamling och diskussion om projektidéer. Här bör de regionala målen som satts upp för strukturfondsprojekt stämmas av.

Finns det tydliga mål och fastställda riktlinjer och styrdokument för näringslivs- och utvecklingskontorets verksamhet?

I kommunens vision och övergripande målområden finns delar som har bäring på kommunens näringslivsutveckling. De är dock till sin natur övergripande och ger ingen vägledning i form av tydlighet. Strategin för tillväxt och välfärd ger inte heller någon vägledning i form av tydlighet. Faktum är att den är obegriplig för en utomstående och verkar enbart fungera för den som förstår sammanhangen eller om någon ger ett kompletterande resonemang till strategin.

Kommunstyrelsen fastställer, såvitt vi kan se inte någon verksamhetsplan för näringslivs- och utvecklingskontoret. Planeringen som kontoret gör och dokumenterar genomförs som förvaltningsinterna aktiviteter.

Vi kan dock genom detta konstatera att kontoret tar fram egna styrdokument. Detta verkar vara fallet både vad avser projektplaner och verksamhetsplaner.

Finns fastställda strategier för hur näringslivs- och utvecklingskontorets mål ska uppnås?

Strategierna finns beskrivna i såväl kommunens utvecklingsplan som i strategin för tillväxt och välfärd. Frågan är dock hur styrande de är, utifrån vår beskrivning ovan.

Är organisationen och ansvarsområdena för näringslivs- och utvecklingskontorets arbete tydliga och väl fungerande?

Näringslivs- och utvecklingskontoret har idag ansvar för både utvecklingsfrågor inom näringslivsområdet samt vissa frågor inom området fysisk planering. Bland annat har man ansvarat för omvandlingen av centrum i Orsa – projektet Vackrare Orsa. Detta kan ha föranlett att omvärldens förväntningar på näringslivs- och utvecklingskontorets insatser till stöd för näringslivet har varit för höga. Enligt uppgift har omvandlingen av centrum i Orsa tagit förhållandevis stora resurser i anspråk.

Näringslivschefen pekar, som vi tidigare nämnt på behovet av friare resurser i organisationen. Hans bedömning är att den nuvarande verksamheten har för mycket fasta kostnader.

Av den anledningen finns det mer att önska av såväl funktion som tydlighet inom ramen för kontorets organisation och ansvar.

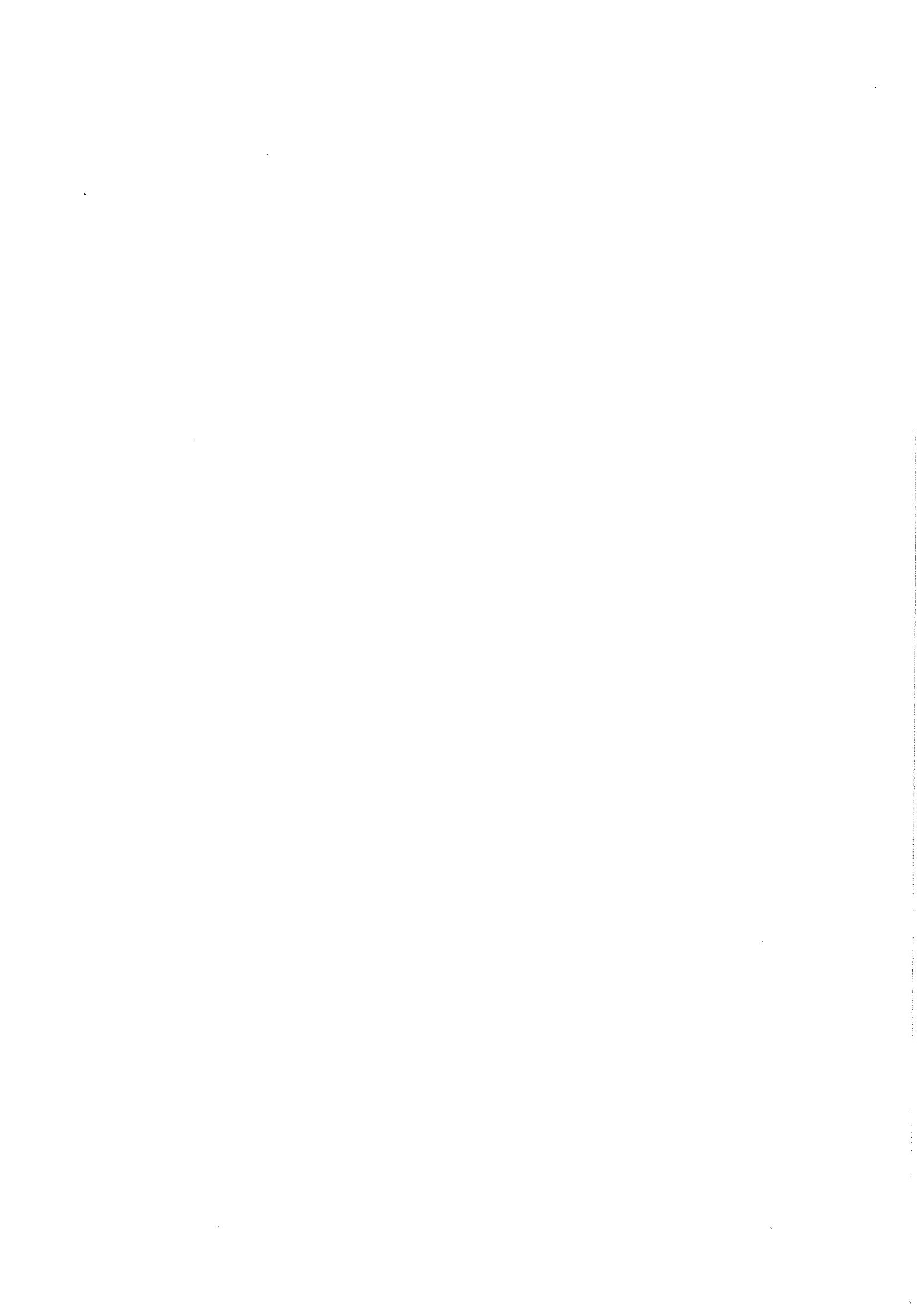
Sker en tillfredsställande uppföljning, utvärdering och analys av resultat och effekter från verksamheten till kommunstyrelsen?

Vi har noterat att kommunstyrelsen inte genomför någon annan uppföljning än den som hanteras inom ramen för den kommunövergripande uppföljningen. Av den redovisade ärendemängden som kommunstyrelsen hanterar inom näringslivsområdet kan vi utläsa att man inte ägnar något större intresse för uppföljning, utvärdering eller analys av effekter av näringslivs- och utvecklingskontorets verksamhet.

2015-02-02

Olle Nilsson
Projektledare

Hans Gåsste
Uppdragsledare



Socialutskottet

2015-05-06



Su § 65

Kommentarer till revisorernas granskning av arbetsmarknadsenheten**Socialutskottets förslag till beslut**

Socialutskottet föreslår kommunstyrelsen att anta yttrandet som sitt eget.

Bakgrund

Revisorerna har genom PwC genomfört en granskning av kommunens arbetsmarknadsverksamhet i Resurscentrum. Den sammanfattande bedömningen är att socialnämnden inte har säkerställt en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll över verksamheten. Denna bedömning grundar sig på att samarbetet med de externa parterna inte är formaliserad i tillräcklig omfattning. Detta i sin tur leder till svårigheter att följa upp verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Socialchefen, enhetschefen för arbetsmarknadsenheten och enhetschefen för individ- och familjeomsorgen lämnar ett yttrande med kommentarer på revisionen.

Justerare

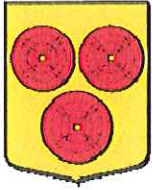


|

exp 150511/1h
Kommunstyrelsen

Utdragsbestyrkande





Socialförvaltningen Orsa 2015-04-27

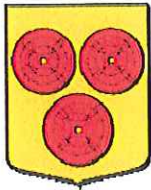
Kommentarer på revisionen från PwC

Orsa kommun har tagit del av innehållet och den revisionella bedömningen från PwC och vi känner igen den beskrivning som görs. Vi kommenterar här de områden som behöver förbättras.

Vi rekommenderas att se över möjligheten att förtydliga/formalisera samarbetet mellan kommunen och externa parter för att förtydliga syfte, mål, riktlinjer och rutiner.

Under denna punkt vill vi lyfta fram projektet ”Unga till arbete” som var ett länsprojekt under Region Dalarna där samtliga kommuner deltog tillsammans med bl.a. Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Målgruppen var unga personer 16 – 24 år. Projektet räckte t o m december 2014. I projektet fanns övergripande avtal mellan parterna, det fanns en tydlig beskrivning av målgrupp, syfte, målsättningar och även rutinbeskrivningar. Arbetsformen har implementerats i Orsa kommun liksom i de flesta kommuner i Dalarna men efter projekttidens slut saknas avtal om fortsatt samarbete mellan parterna. Unga till arbete återuppstår i något förnyad form, tidigast fr.o.m. juni 2015 och räcker t.o.m. december 2017. Där pågår nu arbetet med att få till stånd samarbetsavtal mellan parterna och i slutet av april blir det ett möte mellan kommunen och Arbetsförmedlingen för att fastställa definitionen på målgruppen. Målgruppen omfattar merparten av de inskrivna vid AME. I praktiken kommer arbetet för övriga inskrivna att bedrivas likadant som för Unga till arbete.

Arbetsförmedlingen, regeringens Delegation för unga till arbete (Dua) och Sveriges kommuner och landsting är överens om en kraftsamling för att komma tillrätta med ungdomsarbetslösheten. Därför söker man samverkansformer på lokal och regional nivå. Arbetsmarknadsministern genomförde under hösten dialogdagar tillsammans med kommunerna om detta och det sker en ny dialogkonferens i maj med Dalarnas kommuner. Syftet är att ha en diskussion om lokala överenskommelser för att minska ungdomsarbetslösheten. Vi kan där se fram mot en överenskommelse regionalt och lokalt för Orsa kommun och som direkt kommer att påverka verksamheten vid AME. I övrigt kan konstateras att det behövs flera parter som vill sluta avtal och där har vi inte nått fram.



Socialförvaltningen Orsa 2015-04-27

Kommentarer på revisionen från PwC

Det bör belysas huruvida "IFO-perspektivet" finns förankrat i samarbetet liksom vilka effekter som kan uppstå av samverkan och för den enskilde individen.

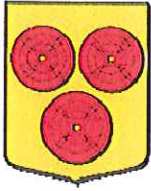
Som framgår av rapporten har en socionom anställts vid AME vilket gett en bredare kompetens i gruppen men med en svagare koppling till IFO än vad man tänkt från början. Vi tittar för närvarande på en lösning som innebär att en person med socionomkompetens från AME finns med redan i samband med inskrivningen på IFO. Det innebär att man redan då har möjlighet att bedöma om den sökande direkt kan slussas till IFO. Därigenom försvinner även den överlämning som tidigare har skett efter en bedömning inom IFO. Processen blir snabbare, enklare och tydligare samtidigt som ett arbetsmoment försvinner i överlämningen.

Det rekommenderas översyn, uppföljning och analys av genomströmningen av personer och ärenden från IFO till AME. I uppföljningen bör en del av den ägnas frågor om verksamhetskultur och handläggning vid IFO.

Vi anser att den frågan delvis är besvarad i föregående punkt. Just själva överlämningen av ärenden har varit den svaga punkten i processen eftersom IFO ensamt ska bedöma om en person ska till AME. Detta bör i högsta grad vara ett gemensamt ansvar och så blir nu fallet. När det gäller verksamhetskultur så kan vi konstatera att det finns skillnader i synen på uppdraget samtidigt som man kan lägga in en tolkning att vi måste lära oss att på ett bättre sätt hantera myndighetsutövande och lösningsfokuserat arbete i samma uppdrag. IFO har i april haft en planeringsdag där situationen på IFO har belysts. Man diskuterade uppdraget från politiken att försörjningsstödet måste ner, arbetsbelastning, resurser, kompetens och nyrekrytering. Bl.a. konstaterades det att det är svårt att rekrytera socionomer. Alla är väl medvetna om att arbetet mellan IFO och AME ska prioriteras och det kommer att ske ett gemensamt studiebesök i Mora för att se hur de jobbar i motsvarande verksamheter. Vi kommer att även fortsättningsvis ha halva planeringsdagar IFO och AME tillsammans för att stämma av den gemensamma synen på uppdraget, hur vi i praktiken hanterar detta och följer upp så att det blir som vi tänkt.

Samarbetet med för kommunen externa parter fungerar inte tillfredsställande och måste förbättras.

Vi hänvisar delvis till svaret där vi beskriver Unga till arbete när det gäller avtal med externa parter. När det gäller Arbetsförmedlingen så träffade kommunen dem i ett möte den 2 april. Mötet berörde frågor både i Orsa roll som arbetsgivare och som samarbetspartner. Kommunalråd, kommunchef, och chefen för AME deltog bl.a som företrädare för kommunen. Flera frågor som berör samarbetsformer, avtal och närvaro på Resurscentrum berördes. Där kommer diskussionerna att fortsätta. På chefsnivå finns ett samarbetsforum som kallas Lokalt samverkansgrupp – LSG. Denna grupp har som uppgift informationsutbyte, anordna gemensam kompetensutveckling men också att bevaka vårt gemensamma uppdrag. Det finns för närvarande två arbetsgrupper i detta forum. En grupp arbetar med uppdragsbeskrivning och utbildningsdag för beredningsgrupperna. Den andra gruppen ser över "En dörr in" i de olika kommunerna för att säkerställa att vi har samma syn på uppdraget och jobbar lika i kommunerna i Norra Dalarna, så långt det är möjligt. De som deltar i gruppen är



Socialförvaltningen Orsa 2015-04-27

Kommentarer på revisionen från PwC

Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Landstinget och kommunerna i Mora, Orsa och Älvdalen. Båda uppdragen syftar till att förbättra samarbetet.

Resurscentrum är en arena som ger utrymme för samverkan och samarbete med våra samarbetspartners. Vi kan inte däremot ta fullt ansvar för i vilken utsträckning som de väljer eller har möjlighet att tillfullo utnyttja fördelarna med arenan. Vi fortsätter naturligtvis att jobba på den inslagna vägen i dialog med våra samarbetspartners.

Det bedöms att uppföljningsarbetet behöver utvecklas och att det finns tydligt syfte och mål med samverkan. Både kvalitativa och kvantitativa mål efterlyses.

Även i detta sammanhang kan vi hämta kunskap från Unga till arbete som utifrån tydliga syften och målsättningar också har strukturerade metoder att följa upp, både på kort sikt och vad som hänt på längre sikt efter utskrivning från AME. Kvalitativa mått kan diskuteras fram i dialog med våra samverkanspartners. Där anser vi det viktigt att det sker på samma sätt i de olika kommunerna.

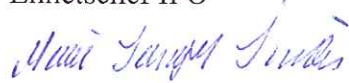
Socialchef


Berit Ekepil-Mörtberg

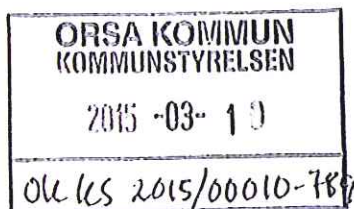
Enhetschef Arbetsmarknadsenheten


Anders Becker

Enhetschef IFO


Marie Jangmyr Sundin

Orsa kommun
Revisorerna



Missiv

Kommunstyrelsen

Granskning av kommunens arbetsmarknadsverksamhet

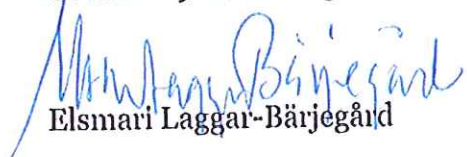
Revisorerna har genom PwC genomfört en granskning av kommunens arbetsmarknadsverksamhet i Resurscentrum.

Den sammanfattade bedömningen är att socialnämnden inte har säkerställt en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll över verksamheten. Vi grundar denna bedömning på att samarbetet med de externa parterna inte är formaliserat i tillräcklig omfattning. Detta i sin tur leder till svårigheter att följa upp verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Vi vill också betona vikten av att varje part i samarbetet måste se helheten i verksamheten för att den skall fungera som planerats.

Revisorerna önskar kommunstyrelsens svar och kommentarer över granskningsrapporten senast den 15 april 2015.

Orsa den 9 mars 2015


Elsmari Laggar-Bärjegård

Ordförande i kommunrevisionen

Revisionsrapport

*Hans Gässte,
David Boman,
Niklas Eriksson*

Mars 2015

pwc

Mi
Or
Pv

Innehållsförteckning

	<u>Sammanfattning och revisionell bedömning</u>	1
<u>1.</u>	<u>Inledning</u>	2
<u>1.1.</u>	<u>Bakgrund</u>	2
<u>1.2.</u>	<u>Revisionsfråga</u>	2
<u>1.3.</u>	<u>Avgränsning</u>	3
<u>1.4.</u>	<u>Metod</u>	3
<u>2.</u>	<u>Granskningsresultat</u>	5
<u>2.1.</u>	<u>Mål och riktlinjer</u>	5
<u>2.2.</u>	<u>Ansvarsfördelning</u>	6
<u>2.3.</u>	<u>Samarbete</u>	7
<u>2.4.</u>	<u>Uppföljningar</u>	8
<u>2.5.</u>	<u>Rekommendationer från Göthbergs rapport</u>	9

Sammanfattning och revisionell bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att Socialnämnden inte har säkerställt en ändamålsenlig styrning, ledning och kontroll av Resurscentrums verksamhet. Framför allt är det samarbetet med externa parter som det finns ett stort utrymme för förbättring kring.

Det är av stor vikt att det finns tydliga mål och riktlinjer för verksamheten och att dessa följs upp och analyseras. Detta för att tydliggöra nämnden och inblandade parter om samverkan svarar upp mot de fastställda målen.

Vi noterar dock att det har skett stora framsteg de senaste åren. I huvudsak har Göthbergs rekommendationer följts.

Följande områden behöver förbättras:

- Vi bedömer att det finns tydliga mål för AME:s och IFO:s samarbete vid Resurscentrum. Vi bedömer avsaknaden av fastställda samarbetsmål och riktlinjer med externa parter som en brist. Vi rekommenderar att man bör se över möjligheten att förtydliga/formalisera samarbetet mellan kommunen och externa parter för att förtydliga syfte, mål, riktlinjer och rutiner.
- Vi bedömer att ansvarsfördelningen i huvudsak är tillfredsställande. Det bör belysas huruvida "IFO-perspektivet" finns förankrat i samarbetet liksom vilka effekter (positiva eller negativa) som kan uppstå av samverkan och för den enskilde individen.
- Vi bedömer att samarbetet mellan AME och IFO delvis fungerar ändamålsenligt. För att tydliggöra flödet av klienter inom samarbetet rekommenderar vi att det sker en översyn, uppföljning och analys av genomströmningen av personer och ärenden från IFO till AME. I uppföljningen bör en del av den ägnas frågor om verksamhetskultur och handläggning vid IFO.
- Vi bedömer att samarbetet med för kommunen externa parter inte fungerar tillfredsställande och måste förbättras.
- Vi bedömer att uppföljningsarbetet behöver utvecklas. För att kunna utföra givande uppföljningar och analyser (såväl kvalitativa som kvantitativa) är det viktigt att det finns tydligt syfte och mål för samverkan och alla inblandade parter. Dessa bör brytas ned i mätbara delmål (e.d.) och bör formuleras med såväl individen som effektiv resursanvändning i fokus.

1. Inledning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Orsa kommun har PwC fått i uppdrag att granska verksamheten vid arbetsmarknadsenheten.

1.1. Bakgrund

Att ha ett arbete är viktigt för både individen och samhället. En viktig förutsättning för en ekonomiskt stabil kommun är att arbetslösheten minskar/hålls på en låg nivå och att antalet arbetstillfällen säkras.

Kommunen har sedan lång tid haft en Arbetsmarknadsenhet (AME). Inom enheten inrättades ett s.k. resurscentrum 2011. Resurscentrum innebär ett samarbete mellan kommunen (individ- och familjeomsorgen), Försäkringskassan, Landstinget Dalarna och Arbetsförmedlingen.

Syftet med samarbetet var (och är fortfarande) att myndigheterna gemensamt skulle samordna sina resurser för att på ett effektivt sätt hantera och få ut individer med behov av särskilt stöd på den ordinarie arbetsmarknaden eller i någon annan form av sysselsättning.

Socialnämnden var politisk huvudman för verksamheten. I mars 2012 presenterades en slutrapport över verksamheten som bedrevs i projektform under 2011. (H Göthberg). I slutrapporten föreslogs att verksamheten permanentas.

Det finns en verksamhetsplan för AME för 2014.

Revisorerna i Orsa kommun har utifrån genomförd risk- och väsentlighetsanalys beslutat att ge PwC i uppdrag att granska Resurscentrum.

1.2. Revisionsfråga

Socialnämnden¹ är granskningsobjekt och granskningen avser nämndens kontroll och styrning av arbetsmarknadsenhetens verksamhet.

Revisionsfrågor

- *Har socialnämnden säkerställt en ändamålsenlig ledning, styrning och uppföljning av Resurscentrums verksamhet?*
- *Fungerar Resurscentrum på det sätt som angavs då det bildades och i enlighet med de rekommendationer som redovisades i slutrapporten 2012?*

Kontrollfrågor

¹ Kommunstyrelsens socialutskott har sedan årsskiftet övertagit Socialnämndens funktioner.

Följande frågor syftar till att besvara den övergripande frågan, revisionsfrågan.

- *Finns det tydliga mål och fastställda riktlinjer och styrdokument för resurscentrums verksamhet?*
- *Är organisationen och ansvarsområdena för Resurscentrum tydliga och väl fungerande?*
- *Fungerar samarbetet mellan de inblandade parterna på ett ändamålsenligt sätt?*
- *Hur är avtalen utformade?*
- *Sker en tillfredsställande uppföljning, utvärdering och analys av resultat av samarbetet?*

1.3. Avgränsning

Granskningen är avgränsad till att omfatta Resurscentrumverksamheten som bedrivs inom Arbetsmarknadsenheten.

1.4. Metod

Granskningen har genomförts genom semistrukturerade² intervjuer med:

- Socialnämndens ordförande
- Arbetsmarknadsenhetens chef
- Individ- och familjeomsorgenhetens chef
- Socialförvaltningens tidigare chef

Samt företrädare för:

- Arbetsförmedlingen
- Försäkringskassan
- Landstinget Dalarna

Vidare sker granskning utifrån styrande och stödjande dokument (även efterlevnaden av dessa i de fall detta är relevant) för verksamheten vid Resurscentrum.

- Nulägesbeskrivning av AME 2015

² Semistrukturerad intervju betyder att intervjun utgår från en intervjuguide men där diskussionen tillåter att nya frågor uppstår.

- Planering/verksamhetsplan (Arbetsmarknadsenheten)
- Rutin för samarbete IFO och AME 2014
- Slutrapport Vägen till arbete
- Verksamhetsplan och värdegrund 2014 (AME) (arbetsdokument)
- Årsredovisning 2013
- Överenskommelse om sysselsättning inom jobb- och utvecklingsgarantin
- Överenskommelse om platser för förstärkt arbetsträning inom jobb- och utvecklingsgarantin
- Överenskommelse om platser för arbetsträning inom jobb- och utvecklingsgarantin

2. Granskningsresultat

När vi nedan nämner parter menar vi de enheter och myndigheter som ingår i samarbetet.

2.1. Mål och riktlinjer

I följande avsnitt besvaras följande kontrollfråga:

- *Finns det tydliga mål och fastställda riktlinjer och styrdokument för resurscentrum?*

Iakttagelser

Från intervjuer framkommer att det från politiskt håll finns ett uttalat mål om att minska antalet personer i försörjningsstöd och öka antalet som kan försörja sig själva. Samarbetet kring och syftet med ett Resurscentrum beskrivs som följande:

”Orsa kommun, Landstinget, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har tillsammans byggt upp ett samverkanskontor, ett s.k. Resurscentrum kring arbetsmarknadsfrågorna i kommunen. Det ska bli enklare med myndighetskontakterna.

Syftet med ökad samverkan är:

- *Samordna samhällets resurser när det gäller arbetsmarknad och stöd till individer med behov.*
- *Förhindra att människor hamnar i byråkrati mellan myndigheter.*

Myndigheterna ska med gemensamma krafter bli bättre på att lyssna till individens egna behov för att bättre ge rätt stöd.

Målsättningen är att ärenden ska hanteras snabbare och bättre genom att de olika myndigheterna och verksamheterna möts oftare.”

I verksamhetsplanen (arbetsdokument) för AME beskrivs två övergripande mål:

- *Medborgare som är aktuella inom Individ- och Familjeomsorgen/Arbetsmarknadsenheten ska få möjlighet att klara sig på egen hand.*
- *Våra verksamheter ska arbeta enhetligt och långsiktigt inom respektive verksamhetsområde.*

Vi noterar från intervjuerna att rekommendationerna i Göthbergs-rapporten formellt aldrig har varit antagen som mål för Resurscentrum. Däremot har de varit ett underlag till politiken att försöka konkretisera de övergripande målen. Sedan

den senaste AME-chefen tillträdde (2013) har Göthbergs-rapporten varit vägledande i arbetet med Resurscentrum.

Vi noterar att det finns en för AME och IFO gällande rutin för samarbetet inom Resurscentrum (från 2014). Under intervjuerna framkommer att det i övrigt inte finns några fastsatta styrdokument för Resurscentrum.

Vi noterar att målen för samarbetet med bl.a. Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan inte är tydliga. Utifrån den information som vi tagit del av kan vi inte identifiera att det finns en rutin för samarbete med för kommunen externa parter.

Kommentarer & bedömningar

Vi bedömer att det finns tydliga mål för AME:s och IFO:s samarbete vid Resurscentrum.

Vi bedömer avsaknaden av fastställda samarbetsmål och riktlinjer med externa parter som en brist.

Vi rekommenderar att det upprättas rutiner/riktlinjer för samarbete med för kommunen externa parter.

2.2. Ansvarsfördelning

I följande avsnitt besvaras följande kontrollfråga:

- *Är organisationen och ansvarsområdena för Resurscentrum tydliga och väl fungerande?*

Iakttagelser

Från intervjuerna framkommer att ansvarsområdena för respektive part vid Resurscentrum i praktiken följer myndighets-/enhetsansvarsområdena. Detta har beskrivits som en tydlig uppdelning av uppgifter. Å andra sidan har det påtalats att det saknas ett gemensamt ansvar för ärenden. Snarare överlämnas ärenden från en part till en annan när man är klar med "sin" del, istället för att man arbetar tillsammans med en klient.

Både AME och IFO beskriver att samarbetet är ett arbete under utveckling men som i huvudsak fungerar bra. Dock uppfattas IFO vara delvis begränsade avseende vad de kan och vad de inte kan göra, i och med att de har en myndighetsutövande roll (dvs. de har fler regler och lagar att förhålla sig till).

Från en av intervjuerna anmärks att Resurscentrum har tappat IFO-perspektivet i och med att IFO inte har några handläggare fysiskt närvarande vid AME – den enhet som i praktiken själv har fått utveckla arbetet med Resurscentrum. Vi noterar dock från andra intervjuer att AME har en person från IFO med socionomkompetens, men som arbetar med samma arbetsuppgifter som övriga.

AME:s samlade kompetens beskriv som bredare, men med möjligen en svagare koppling till IFO än vad som ursprungligen var tänkt.

Kommentarer & bedömningar

Vi bedömer att ansvarsfördelningen i huvudsak är tillfredställande.

Socialnämnden bör säkerställa att samarbete sker utifrån individens behov och att det bör belysas huruvida "IFO-perspektivet" finns förankrat i samarbetet liksom vilka effekter (positiva eller negativa) som kan uppstå av samverkan om "IFO-perspektivet" saknas.

2.3. Samarbete

I följande avsnitt besvaras följande kontrollfrågor:

- *Hur är avtalen utformade?*
- *Fungerar samarbetet mellan de inblandade parterna på ett ändamålsenligt sätt?*

Iakttagelser

De avtal som finns mellan Orsa kommun och Arbetsförmedlingen är

- Överenskommelse om sysselsättning inom jobb- och utvecklingsgarantin
- Överenskommelse om platser för arbetsträning inom jobb- och utvecklingsgarantin
- Överenskommelse om platser för förstärkt arbetsträning inom jobb- och utvecklingsgarantin

Avtal mellan Orsa kommun och övriga samarbetspartners finns inte. I de fallen sker samarbetet utifrån specifika ärenden.

Från intervjuerna noterar vi att samarbetet på chefs-/ledningsnivå upplevs, både av kommunen och de externa parterna, fungera bra med regelbundna avstämningar och möten.

På verksamhetsnivå noterar vi att man inte alltid är medveten om det gemensamma uppdraget. En utbildningsdag om det gemensamma uppdraget finns på agendan.

Från intervjuerna framkommer att samarbetet skulle behöva förtydligas på verksamhetsnivå då ärenden som berör flera parter, som hanteras av Försäkringskassa, Arbetsförmedling och kommunen, i slutändan ofta hamnar på IFO.

Från början var tanken med samarbetet att alla parter skulle finnas tillgängliga samtidigt en viss tid per vecka vid Resurscentrum för klienterna. Detta har inte varit möjligt på grund av olika orsaker – delvis på grund av förändrade resursförhållanden.

Från intervjuerna framkommer att det finns ett behov av att arbeta internt i AME och IFO med ett flödestänkande (ej stuprör). Genomströmningen av personer som kommer i kontakt med IFO som sedan förmedlas vidare till AME uppfattas kunna vara bättre än den är idag. Likaså beskrivs återrapporteringen från AME till IFO kunna bli bättre, avseende om personen kvalificerar för andra stöd/bidrag än försörjningsstöd.

En ledningsfråga som en av intervjupersonerna lyfte i relation till genomströmningen från IFO till AME var att det kan finnas skäl att se över verksamhetskulturen vid IFO. Enligt intervjupersonen skulle en möjlig orsak till den dåliga genomströmningen vara att IFO-handläggarna är för snälla i sina bedömningar (att de ställer för få krav i motprestation av klienterna).

Enligt de vi har intervjuat har satsningen gett resultat och antalet arbetslösa har minskat (dock inte till önskad nivå). Dock anger de intervjuade att den grupp som idag behöver stöd ser mycket annorlunda ut jämfört med för några år sedan. För några år sedan var gruppen i större utsträckning ung och mobil. Idag arbetar man i högre utsträckning med personer som av en eller annan anledning står mycket längre ifrån arbetsmarknaden än tidigare.

Kommentarer & bedömningar

Vi bedömer att samarbetet mellan AME och IFO delvis fungerar ändamålsenligt. För att tydliggöra flödet av klienter inom samarbetet rekommenderar vi att det sker en översyn, uppföljning och analys av (den dåliga) genomströmningen av personer och ärenden från IFO till AME. I uppföljningen bör en del av den ägnas frågor om verksamhetskultur och handläggning vid IFO.

Vi bedömer att samarbetet med för kommunen externa parter inte fungerar tillfredställande. Vi bedömer att man bör se över möjligheten att förtydliga/formalisera samarbetet mellan kommunen och externa parter för att förtydliga mål, riktlinjer och rutiner.

Vi rekommenderar att man förtydligar vilka typer av ärenden som ska hanteras av vardera part. Detta för att säkerställa att kommunen inte i orimlig utsträckning belastas med ärende som helt eller delvis borde ligga på annan myndighet.

Man bör även se över möjligheten att upprätta rutiner för att på ett strukturerat och enhetligt sätt hantera ärenden som inte uppenbart faller inom en enskild parts ansvarsområde. T.ex. ett flertal rutiner som var och en kan träda i kraft utifrån vilka kriterier/omständigheter som är specifika för klienten.

2.4. Uppföljningar

I följande avsnitt besvaras följande kontrollfråga:

- *Sker en tillfredställande uppföljning, utvärdering och analys av resultatet av samarbetet?*

Iakttagelser

Vi noterar i AME:s verksamhetsplan för 2014 att man arbetar med mål och resultatstyrning. Resultat mäts utifrån inskrivningstid (medelvärde), antal inskrivna, antal utskrivna och antal utskrivna som gått vidare till egen försörjning.

Från intervjuer framkommer att det finns svårigheter med att härleda den minskande arbetslösheten till insatser kopplade till Resurscentrums verksamhet. Det påtalas även att de uppföljningar som sker primärt är kvantitativa (volym och tider) men att det saknas kvalitativa analyser.

I Socialnämndens måluppfyllelse avseende Individ- och familjeomsorgen i Verksamhetsberättelse 2013 noterar vi enbart kvantitativa mått - antal/andel personer som ej återaktualiseras samt väntetider.

De intervjuade påtalar att det finns svårigheter i att följa upp hur samarbetet fungerar mellan kommunen och övriga myndigheter. Det saknas kvantitativa uppgifter som kan härledas tillsammans. En intervjuad påtalade att det även kan bero på otydligheten i de gemensamma målen (eller avsaknaden av dem).

Vi noterar att verksamhetsplanen gör gällande att avvikelserapporter skall skrivas vid brister i hanteringen, t.ex. ska klagomål som inkommer lyftas till ledningen.

Kommentarer & bedömningar

Vi bedömer att uppföljningsarbetet behöver utvecklas. För att kunna utföra givande uppföljningar och analyser (såväl kvalitativa som kvantitativa) är det här viktigt att det finns tydliga syften och mål för samverkan med alla inblandade parter. Dessa bör brytas ned i mätbara delmål (e.d.) och bör formuleras med såväl klienten som effektiv resursanvändning i fokus.

Från ett klientperspektiv är det viktigt att det även sker kvalitativa uppföljningar.

2.5. Rekommendationer från Göthbergs rapport

I följande avsnitt besvaras följande kontrollfråga:

Fungerar Resurscentrum på det sätt som angavs då det bildades och i enlighet med de rekommendationer som redovisades i slutrapporten 2012?

Iakttagelser

Majoriteten av de rekommendationer som föreslagits i Göthbergs rapport har helt eller delvis blivit uppfyllda. Se bilaga för en summering av vilka rekommendationer som har uppfyllts.

Från intervjuer framkommer att rekommendationerna aldrig formellt antagits som mål för verksamheten. Däremot så har de varit vägledande för uppbyggnaden av Resurscentrumverksamheten sedan den nuvarande chefen för AME tillträdde.

De intervjuade uppger att förutsättningarna för verksamheten ser annorlunda ut idag jämfört med när rapporten lades fram 2012. Verksamheter³ har tillkommit och

försvunnit liksom att de grupper man arbetar med har helt andra förutsättningar (jmf. med när rapporten skrevs).

Kommentarer & bedömningar

Vi kan konstatera att Göthbergs rapport har varit vägledande i verksamheten vid Resurscentrum och att majoriteten av rekommendationerna helt eller delvis har följts.

³ Brukarverksamheter/arbetssträningsställen så som t.ex. systuga har försvunnit medan t.ex. tvättservice har tillkommit.

2015.03.02

Niklas Eriksson

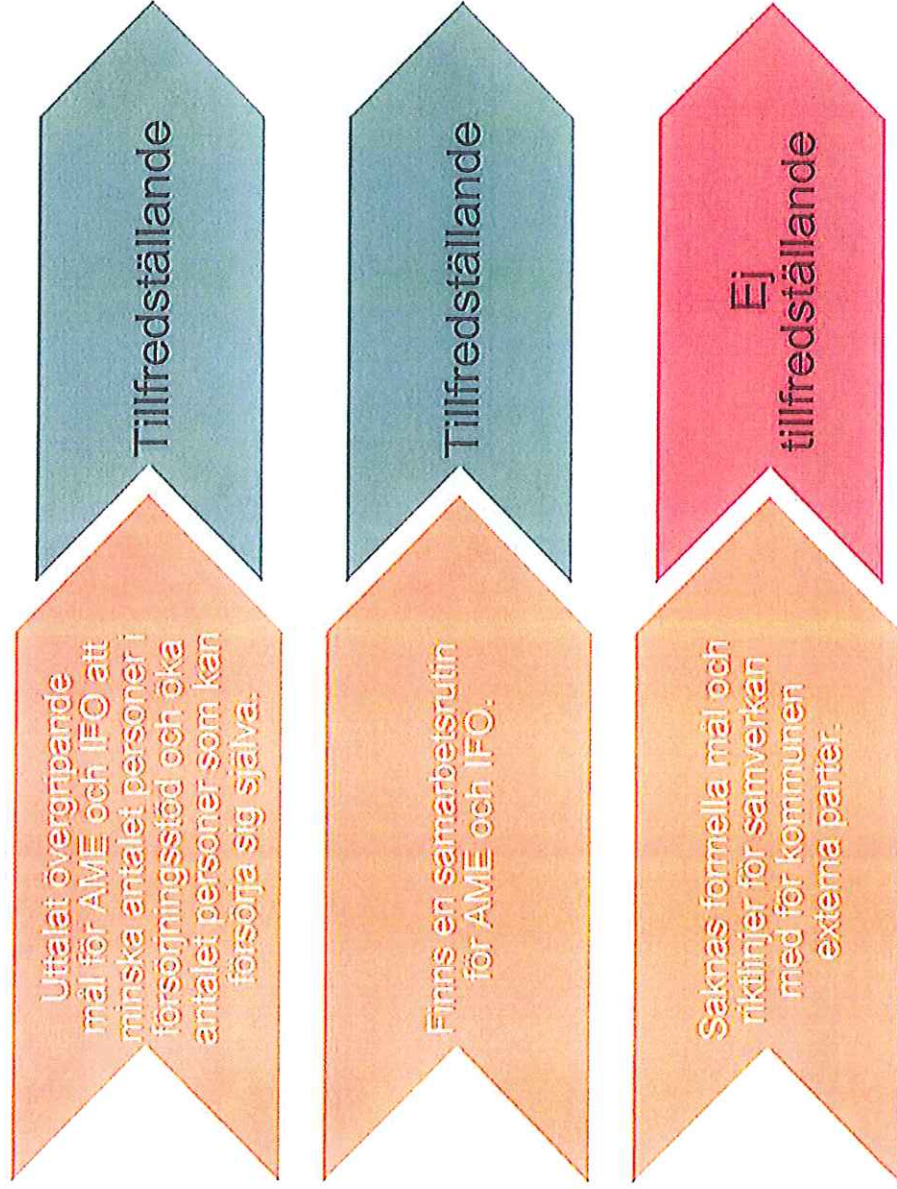
Projektledare

Hans Gåsste

Uppdragsledare

Mål och riktlinjer

Finns det tydliga mål och fastställda riktlinjer och styrdokument för resurscentrum?



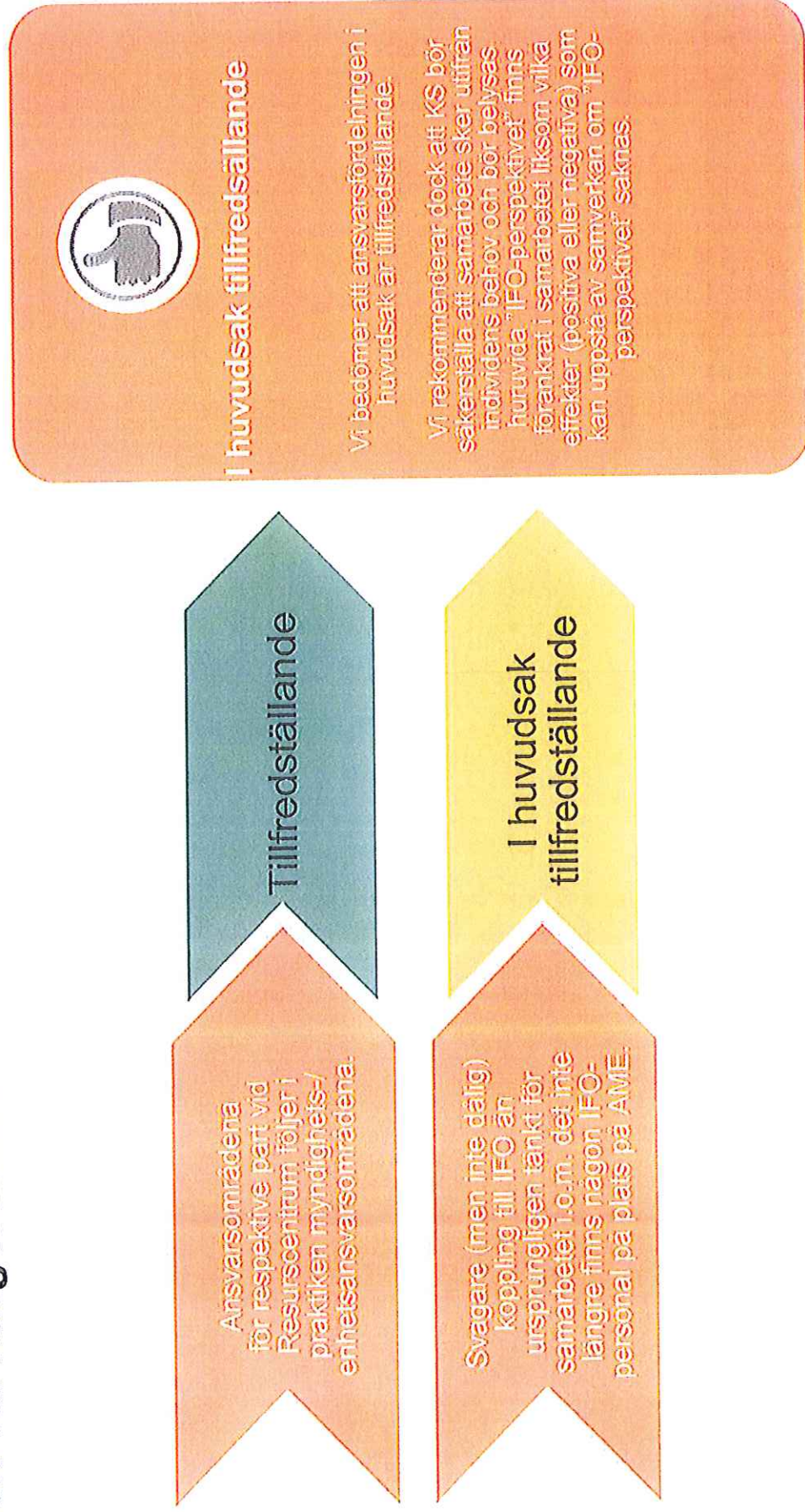
Delvis tillfredsställande

Vi bedömer att det finns tydliga mål för AME:s och IFO:s samarbete vid Resurscentrum.

Vi rekommenderar att det upprättas rutiner/riktlinjer för samarbete med för kommunen externa parter.

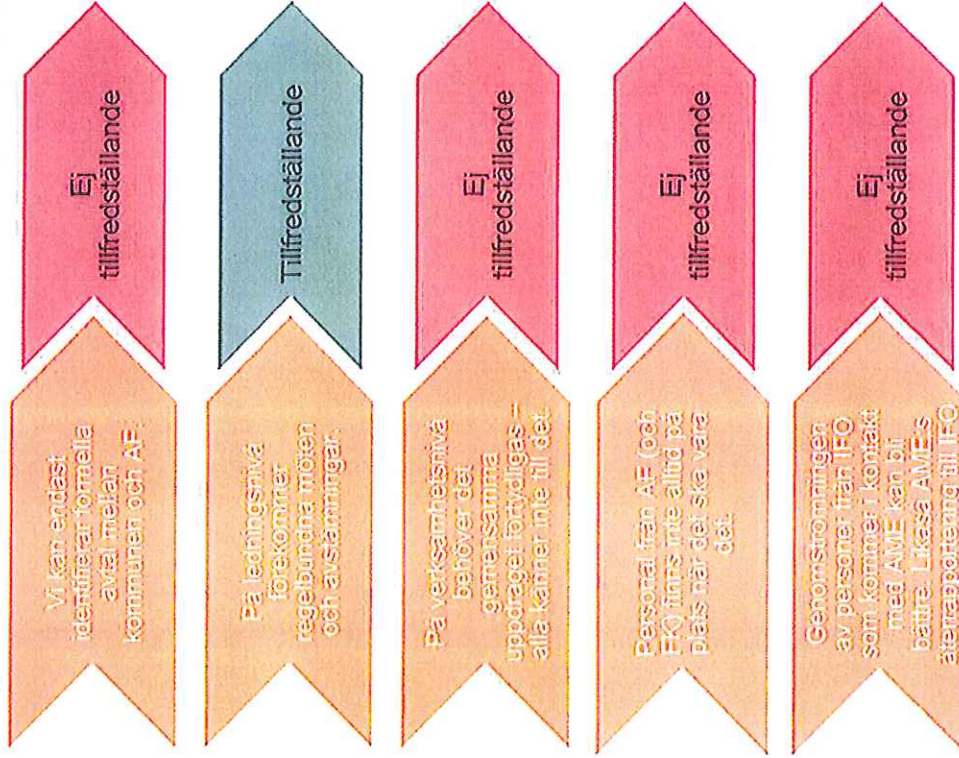
Ansvarsfördelning

Är organisationen och ansvarsområdena för resurscentrum tydliga och väl fungerande?



Samarbete

Hur är avtalen utformade och fungerar samarbetet mellan de inblandade parterna på ett ändamålsenligt sätt?



Ej tillfredställande

Samarbetet mellan AME och IFO fungerar i huvudsak bra, om än med en något sämre genomströmning än önskat – detta bör ses över.

Samarbetet med externa parter behöver förbättras. Vi rekommenderar att KS ser över möjligheterna att formalisera samarbetet med externa aktörer och förtydliga det gemensamma uppdraget. Detta är även från en ekonomisk synvinkel viktigt för att säkerställa att kommunen inte belastas med ärenden som inte borde ligga den till last.

Uppföljningar

Sker en tillfredställande uppföljning, utvärdering och analys av resultatet av samarbetet?

Vi noterar att det förekommer mätningar – dock nästan uteslutande kvantitativa.

Delvis
tillfredställande

Det finns svårigheter i att mäta och utvärdera samarbetet med externa parter.

Ej
tillfredställande



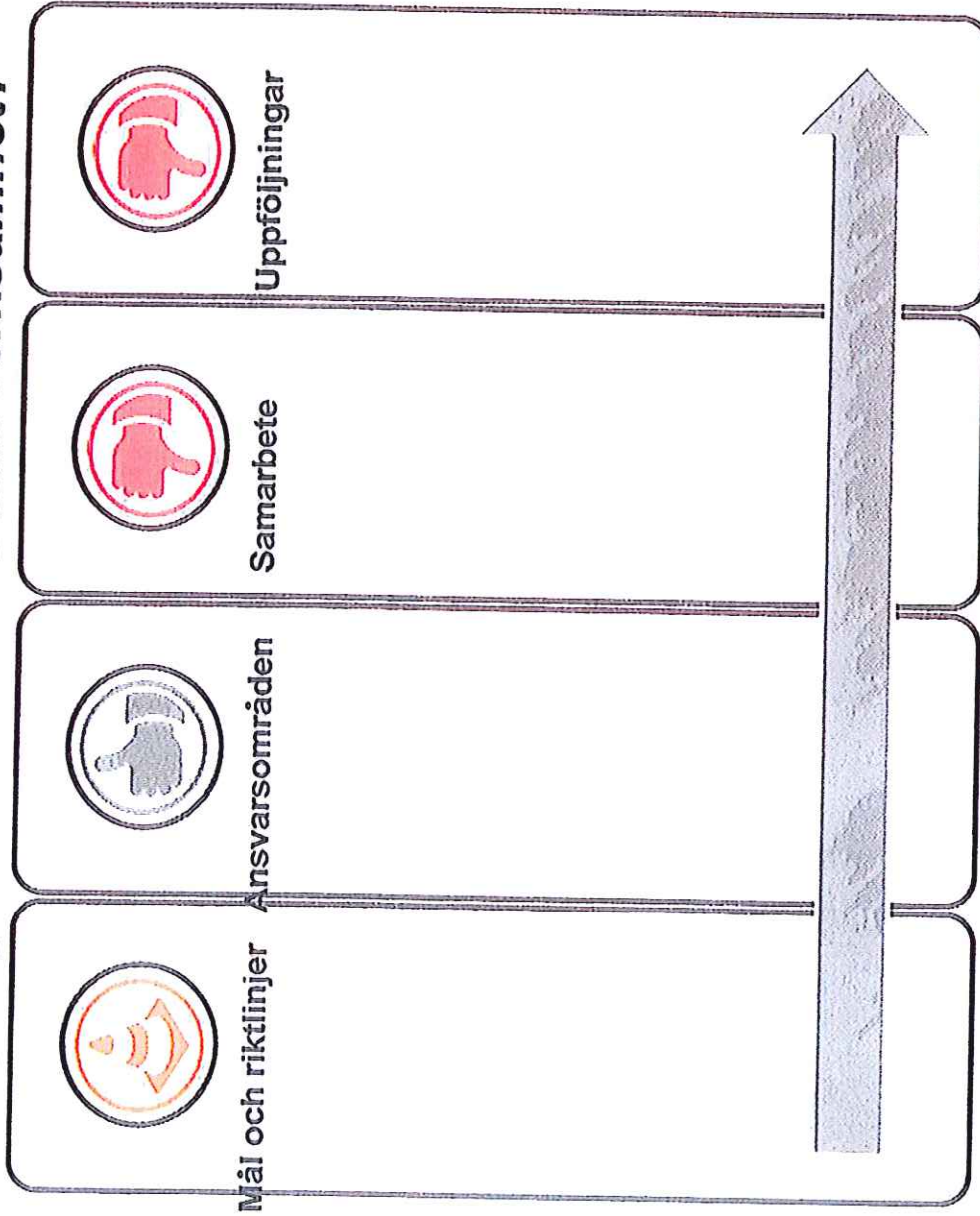
Ej tillfredställande

Vi bedömer att uppföljningsarbetet behöver utvecklas.

För att kunna utföra givande uppföljningar och analyser (såväl kvalitativa som kvantitativa) är det har viktigt att det finns tydliga mål för samverkan och alla inblandade parter. Dessa bör brytas ned i mätbara delmål (e.d.) och bör formuleras med såväl klienten som effektiv resursanvändning i fokus.

Sammanfatande bedömning

Har socialnämnden säkerställt en ändamålsenlig ledning, styrning och uppföljning av Resurscentrums verksamhet?



Ej tillfredsställande

Vår sammanfattande bedömning är Socialnämnden ej har säkerställt ett ändamålsenligt och tillfredsställande Resurscentrumsarbete.

Samarbetet med externa parter bör förtydligas och i möjligaste mån formaliseras.

7.

ORSA KOMMUN

VATTEN OCH AVLOPPSPOLICY

ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE 2015-XX-XX

REMISSVERSION 2015-04-28

Inledning

I VA-policyn anges övergripande mål för VA-försörjningen med riktlinjer för dess utveckling. Målet med VA-policyn är att skapa förutsättningar för att prioritera insatser för att uppnå en hållbar VA-försörjning utifrån de lokala förutsättningarna.

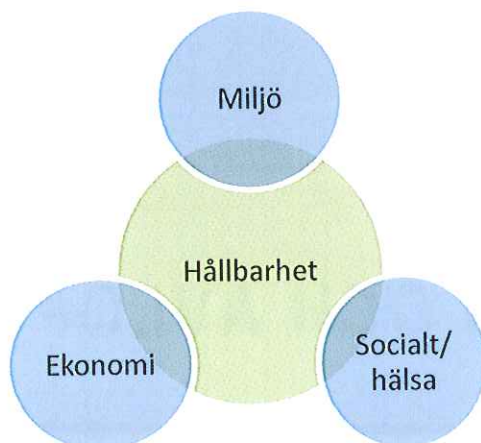
VA-policyn är styrande för kommande VA-plan och en viktig del i kommunens översiktsplanering. VA-policyn bör därmed bli ett dokument som fastställs av kommunfullmäktige. VA-policyn har tagits fram med utgångspunkt i VA-översikt och genom förvaltningsövergripande arbete och diskussioner i politiskt forum. Aktualiseringsförklaring eller revidering av VA-policyn bör ske vart fjärde år.

Utgångspunkten i VA-policyn är även de lagkrav som gäller inom VA-försörjningen, exempelvis Miljöbalken, lagen om allmänna vattentjänster, plan- och bygglagen, vattendirektivet och olika förordningar och föreskrifter (ex dricksvatten). Det finns också olika nationella och regionala miljömål som ska beaktas liksom lokala mål och visioner.

Övergripande mål

De övergripande målen med Orsas VA-försörjning är följande;

- Skydd av vattenresurser för dricksvatten ska prioriteras mycket högt.
- Alla medborgare ska ha en hållbar VA-försörjning utifrån de lokala förutsättningarna. Med hållbar avses i detta fall aspekter utifrån miljö, ekonomi och socialt (hälsa, livskvalitet, boendetrygghet, likställighet, etc). Alla tre delar måste beaktas vid olika beslut och ställningstaganden som berör Orsas framtida VA-försörjning.



- VA-försörjningen ska bidra till en positiv samhällsutveckling av kommunen och regionen och den ska stödja kommunens fysiska planering och övergripande mål.
- Alla medborgare har ett ansvar för att handskas varsamt med resurser och för att skapa ett hållbart samhälle och medborgare ska ges möjlighet att vara delaktiga i den lokala samhällsutvecklingen.
- Kommunen ska ha respekt för medborgarnas förutsättningar, och tillhandahålla information och genomföra tidig dialog om förändringar.

Mål inom allmän vatten- och avloppsförsörjning (kommunalt vatten och avlopp)

I Orsa ska följande mål vara styrande inom allmän VA försörjning;

- Allmänna VA-anläggningar ska ha god kvalitet och reinvesteringar prioriteras främst utifrån nyttan för hållbarhet och hög kostnadseffektivitet.
- Viktigare vattentäkter ska skyddas.
- Hushållning med energi och naturresurser ska prioriteras
- Dag- och dränvatten ska i möjligaste mån separeras från spillvatten.
- Vid anslutning av nya fastigheter till allmän VA anläggning ska följande principer gälla;
 - Skattemedel ska ej användas
 - God kostnadstäckning via anläggningsavgifter
 - Rättvisa fördelningsprinciper

Mål utanför allmän vatten- och avloppsförsörjning (enskild vatten- och avloppsförsörjning¹)

I Orsa ska följande mål vara styrande utanför allmän vatten- och avloppsförsörjning;

- Enskild och gemensam VA-försörjning ska uppfylla gällande krav och fastighetsägare och föreningar ska ta ansvar för sina anläggningars påverkan på hälsa och omgivande miljö.
- Miljönämndens tillsyn av enskilda avlopp ska prioriteras till de områden med störst behov som inte avses byggas ut med allmänt VA eller som avses byggas ut men där väntetiden för utbyggnad är mer än 10 år.
- Skydd av större enskilda vattentäkter bör finnas.
- Kretsloppslösningar ska stimuleras om det kan ske på ett hållbart sätt.
- Kommunen bör aktivt medverka till att samordnad enskild VA försörjning ges möjligheter till kunskapsutveckling och samverkan mellan föreningar och aktörer i syfte att upprätthålla en hållbar VA försörjning
- Utbyggnad av allmän VA ska tillämpa riktlinjer för prioriteringar, se nedan.

Riktlinjer vid prioritering av utbyggnad till allmän vatten- och avloppsanläggning

Bedömningar om vilka områden som föreslås erhålla allmän VA försörjning sker utifrån följande riktlinjer;

¹ Med enskild vatten- och avloppsförsörjning menas såväl egen som gemensamma anläggningar.

- Bedömning om behoven ur hälso- och miljösynpunkt att förbättra VA situationen i området
 - Antal fastigheter och dess nyttjandegrad
 - Bebyggelseutveckling
 - Förutsättningar försörjning av dricksvatten
 - Känslighet recipient och naturmiljö
 - Status enskilda avlopp
- Bedömning av möjligheter att lösa behoven med allmän VA anläggning
 - Kostnader för utbyggnad av allmän VA anläggning
 - Samordningsvinster vid utbyggnad

Med utgångspunkt från målsättningar i VA policyn ska en samlad bedömning ske av vilka områden som föreslås erhålla allmän VA försörjning och dess prioritetsordning uppdelad i följande tidsintervall;

- A. Områden som föreslås byggas ut inom 10 år med prioritet för varje enskilt objekt
- B. Områden som föreslås byggas ut om 10-20 år (ej prioritering av enskilda områden)
- C. Områden som föreslås byggas ut efter 20 år alternativt ha enskild VA försörjning

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsens arbetsutskott

2015-04-28

Kf §
Ks §
Au § 59

Dnr OK KS 2015/00064, 005

Namnbyte och grafisk profil för gymnasiet

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

- S:t Mikaelsskolan byter namn till Mora gymnasium, Mora vuxenutbildning, Mora högskolecentrum, Mora gymnasie-särskola. Namnbytet genomförs under 2015. I samband med namnbytet ändras också den grafiska profilen för den gemensamma gymnasienämnden.

Sammanfattning av ärendet

I samband med utredningen för en handlingsplan med syfte att tydliggöra och profilera gymnasiet för fler sökande elever framkommer det att gymnasiet behöver förstärka marknadsföringen.

En viktig del av profileringen och marknadsföringen handlar om namn och grafisk profil. Kommunikationsenheten i Mora kommun har upphandlat och finansierat varumärkesplattform och grafisk profil för gymnasienämndens räkning. Företaget Aztek som vann upphandlingen uttrycker behovet av namnbyte utifrån argumenten att med nuvarande namn, S:t Mikaelsskolan, framkommer inte typ av utbildning eller geografisk belägenhet. Även svårigheter med att använda namnet S:t Mikaelsskolan i digitala sökvägar påvisas.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, Mora kommun, 2015-04-08.
Arbetsdokument grafisk profil, 2015-04-08.
Protokollsutdrag gymnasienämnden, § 19 2015-03-11.

Sändlista:
Kommunstyrelsen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Gymnasienämnden § 19/2015

2015-03-11

Dnr

Information från kansliet**Beslut**

Gymnasienämnden tackar för informationen och meddelar att nämnden är enhälligt positiv till förslaget med ny Varumärkesplattform och grafisk profil.

Information*Varumärkesplattform och grafisk profil*

Gymnasiechefen informerar nämndens ledamöter om varumärkesplattform och grafisk profil. Den ska presenteras vid presidieberedningen med Mora, Orsa och Älvdalens kommunalråd den 29 april 2015, efter det kan nämnden fatta beslut i ärendet.

Rekrytering rektor

Gymnasiechefen informerar om rekrytering av ny rektor. Många bra ansökningar har kommit in. Intervjuer kommer att genomföras den 18 och den 30 mars.

Överklagan

En fristående gymnasieskola har överklagat vårt beslut om bidragsbelopp till fristående gymnasieskolor.


Enkät

En enkät har gått ut till alla åk 8 elever i Mora från någon som är intresserad över att starta en fristående gymnasieskola i Mora.

Kollegialt lärande

Gymnasiechefen informerar att lärarna på gymnasieskolan är organiserade efter programarbetslag.

Justerandes sign



Utdragsbestyrkande



2015-04-08

Dnr: MK GGN 2015/00097

Namnbyte och grafisk profil

Bakgrund

I samband med utredningen för en handlingsplan med syfte att tydliggöra och profilera gymnasiet för fler sökande elever framkommer att gymnasiet behöver förstärka marknadsföringen av gymnasiet.

En viktig del av profileringen och marknadsföringen handlar om namn och grafisk profil. Kommunikationsenheten i Mora kommun har upphandlat och finansierat varumärkesplattform och grafisk profil för gymnasienämndens räkning. Företaget Aztek som vann upphandlingen uttrycker behovet av namnbyte utifrån argumenten att med nuvarande namn, S:t Mikaelsskolan, framkommer inte typ av utbildning eller geografisk belägenhet. Även svårigheter med att använda namnet S:t Mikaelsskolan i digitala sökvägar påvisas.

Mora är ett starkt varumärke nationellt och bör därför användas. Ordet gymnasium bör framgå för att förtydliga utbildningen. Gällande övriga verksamheter föreslås dessa byta namn enligt samma princip.

En ytterligare aspekt i marknadsföringen är en logotyp som går att koppla till namnet och verksamheten. Kommunvapnen ger en bild av vilka kommuner som ingår men fungerar inte fördelaktigt i marknadsföringssyfte riktad till ungdomar. I dagsläget har gymnasiets olika verksamheter ett femtontal olika logotyper av skiftande kvalitet. För att ytterligare förstärka marknadsföringen är det viktigt att samma logotyp visas såväl internt som externt när gymnasiet är avsändare av information och kommunikation. Aztek har tagit fram en grafisk profil som redovisas enligt bilaga. Kommunstyrelsen i respektive kommun för den gemensamma gymnasienämnden föreslås därmed besluta om en ny logotyp som ska användas i samtliga verksamheter.

Kostnaderna för genomförandet är budgeterade inom gymnasienämnden. Den nya Gymnasienämnden informerades om underlaget och förslaget och har enhälligt beslutat att ställa sig positiva till förslaget 20150311 § 19/2015.

Beslutsunderlag

Mora gymnasium – arbetsdokument för beslut
Protokoll GGN 150311

Sammanfattning

Den gemensamma gymnasienämnden bör av profilerings- och marknadsföringsskäl byta namn på respektive verksamhet till:

- MORA GYMNASIUM
- MORA VUXENUTBILDNING
- MORA HÖGSKOLECENTRUM (Mora distansutbildning, Mora yrkeshögskola)
- MORA GYMNASIESÄRSKOLA

I samband med namnbytet införs även den nya logotypen på respektive verksamhet inklusive gymnasienämnden och gymnasieförvaltningen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelserna i Mora, Orsa och Älvdalen föreslås besluta att S:t Mikaelsskolan byter namn till:

- MORA GYMNASIUM
- MORA VUXENUTBILDNING
- MORA HÖGSKOLECENTRUM
- MORA GYMNASIESÄRSKOLA

Namnbytet genomförs under 2015. I samband med namnbytet ändras också den grafiska profilen för den gemensamma gymnasienämnden.

Marie Ehlin
Gymnasiechef

**Presentation
Varumärkesplattform & grafiskt uttryck
St Mikaelsskolan**

Workshop 20/11 2014

Varumärkesplattform

Nuläge

Mål - övergripande och långsiktiga

Kännedom - attityd - förtroende

Målgrupper - 3 olika - brand personality

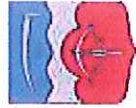
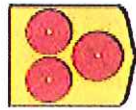
Grafiskt uttryck och namn

Exempel på tillämpning

Reflektioner och andra idéer

Nästa steg...

Nuläge - varumärkesförvirring



GYMNASIEFÖRVALTNINGEN
Mora - Orsa - Älvdalen

S:t Mikaelsskolan

St Mikaelsskolan

Varumärkesbeskrivning:

“S:t Mikaelsskolan är en stor skola med ett omfattande programutbud i en fräsch miljö som finns nära dig på hemmaplan”
(Bizcare sökbildsanalys)

Hög kvalitet - gott rykte



Ligger nära

Mora

Stor skola

Många program

Fräsch /bra miljö

Elevdatorer

Varumärkesplattform - Centrala budskap kring skolans profil.

Mål

1. Bli en attraktiv skola för elever i upptagningsområdet
2. Bli ett attraktivt val för elever med specialintresse inom idrott
3. Bli en skola där eleverna trivs
4. Bli ett välkänt varumärke för målgruppen
- samt deras målsmän, SYV och skolans personal
5. Bli ett attraktivt varumärke som andra vill förknippas med
Exempel tidigare elever, lärare, idrottföreningar och företag

Långsiktig utvecklingsprocess som ska leda till:

1. Unik position inom specialområde Riks
2. Vara det självklara förstahandsvalet i regionen
3. Vara meriterande/kvalitetsstämpel i CV
4. Fånga kontinuerligt upp blivande och nuvarande ambassadörer och använda som "success stories"

Varumärkesplattform - Centrala budskap kring skolans profil.

Kännedom

- Framgångsrika elever
“success stories”
- Stabil, trygg skola i Mora
med hög kvalite på
utbildningarna.

Attityd

- Trygg välkänd skola
med hög kvalitet på
lärare, studiemiljö och
utbildning.

Förtroende

- Branschråd med special-
kompetens utanför skolan
(se bilaga)
- Elevpåverkan i val av föreläsare
(även över programgränser)
- Kompetenta lärare

Målgrupper - Tre elevgrupper med olika fokus



Idrottsleven
(Sport är mitt liv)



Yrkeseleven
(Hemma är bäst)



MORA GYMNASIUM



Akademikern
(Redan på väg)

Målgrupper - IDROTTSLEVEN (Sport är mitt liv)

Varumärkesvision (används som ledstjärna i intern planering & strategi)

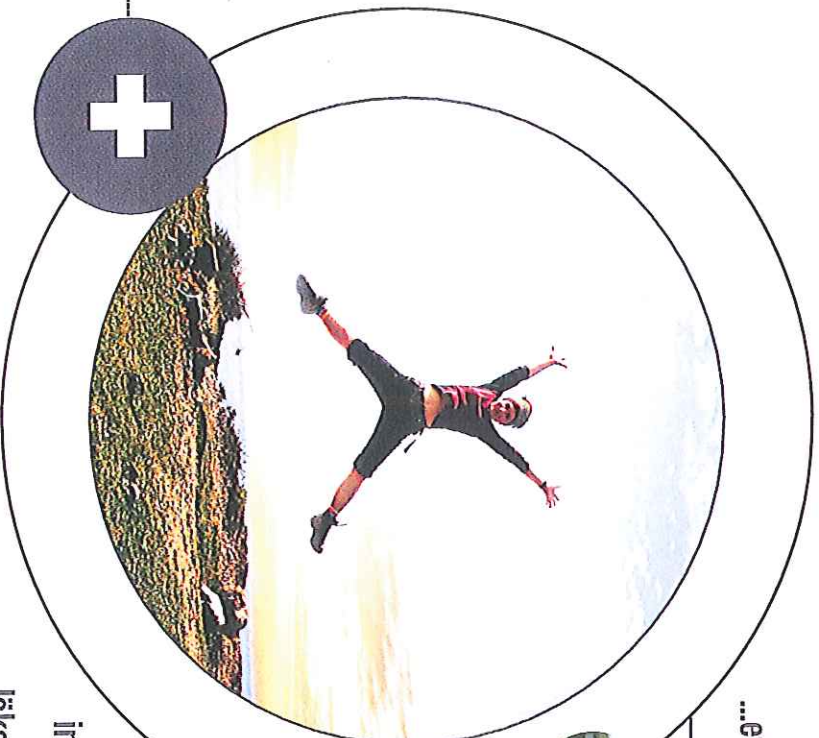
“ Sveriges ledande idrottsgymnasium som erbjuder elever maximala utvecklingsmöjligheter inom sin sport”

IDROTTSLEVEN

- Kan flytta för att få mest tid till sport
- Vill ha bred utbildning (som plan B)
- Ser skolan som en idrottskola

Extra attraktivi:

Starta eget-utbildning
Avancerade praktikplatser



...efter skolan



jobba



starta eget

elitidrottare



Jobb med fysiskt arbete:

polis brandman

ykesmilitär hantverkare

Vidareutbildning för arbete:

inom medicin / med människor

läkare - medicin - pedagogik

Program:

Idrottsgymnasiet

kan kombineras med:

Bygg & anläggning

Barn & fritid

El & energi

Ekonomi

Natur

Restaurang & livsmedel

Samhällsvetenskap

Teknik

Kommunikation:

Vinnarskalle

Målgrupper - YRKESELEVEN (Hemma är bäst)

Varumärkesvision (används som ledstjärna i intern planering & strategi)

“- En gymnasieskola som levererar gymnasievärldens främsta anställningsbarhet och har svenskt rekord i antalet elever som startar eget företag efter gymnasiet”

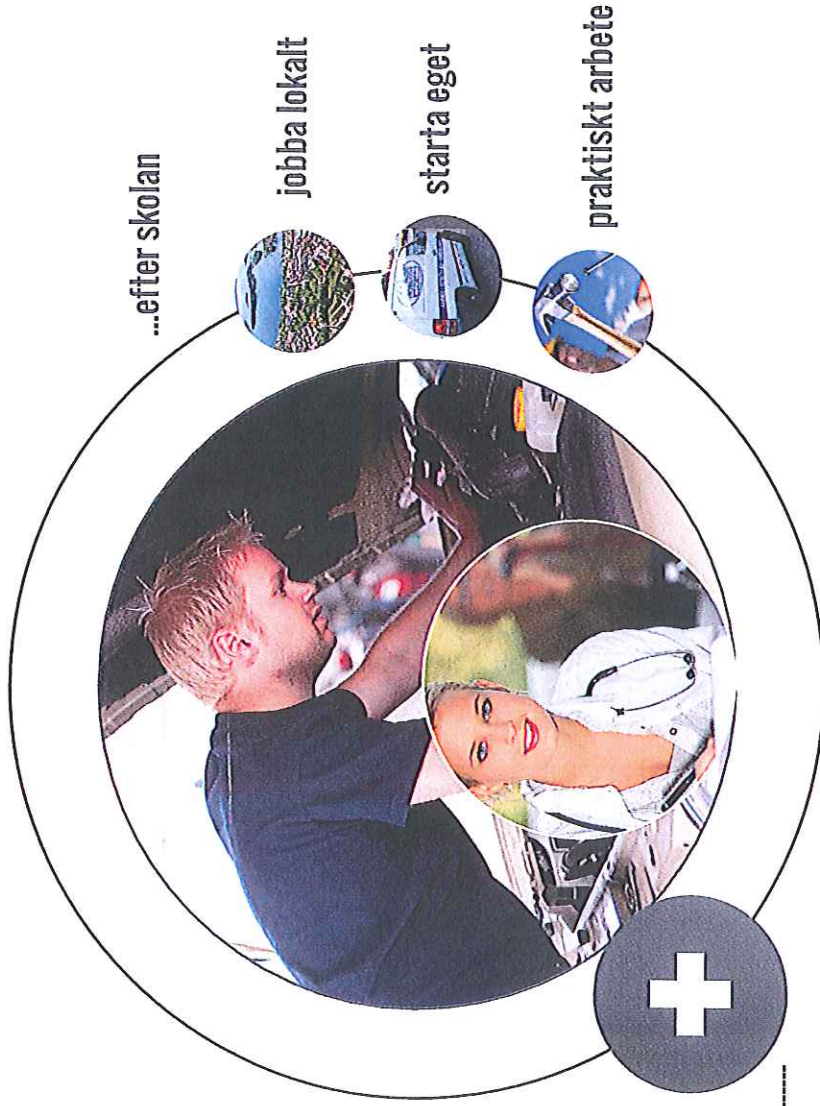
YRKESELEVEN

- Hemmakär
- Fler killar än tjejer
- Vill göra mer än bara sitta vid en skolbänk.
- Vill lära yrket genom praktiska övningar, på skolan och ute “i verkligheten”.
- Trygghet /utmaningar
- Vill ha roligt under sin skoltid, känna samhörighet med andra.
- Vill prova på olika moment.

Extra attraktivt:

Starta eget-utbildning

Avancerade praktikplatser



Program:

Bygg & anläggning
El & energi
Fordon & transport
Vård & omsorg

Restaurang & livsmedel (+fvp)
Barn & fritid (+fvp)

kan kombineras med:
Kulturprofilen
(Friskvårdsprofil)

Kommunikation:

Jobb

Målgrupper - AKADEMIKERN (Redan på väg)

Varumärkesvision (används som ledstjärna i intern planering & strategi)

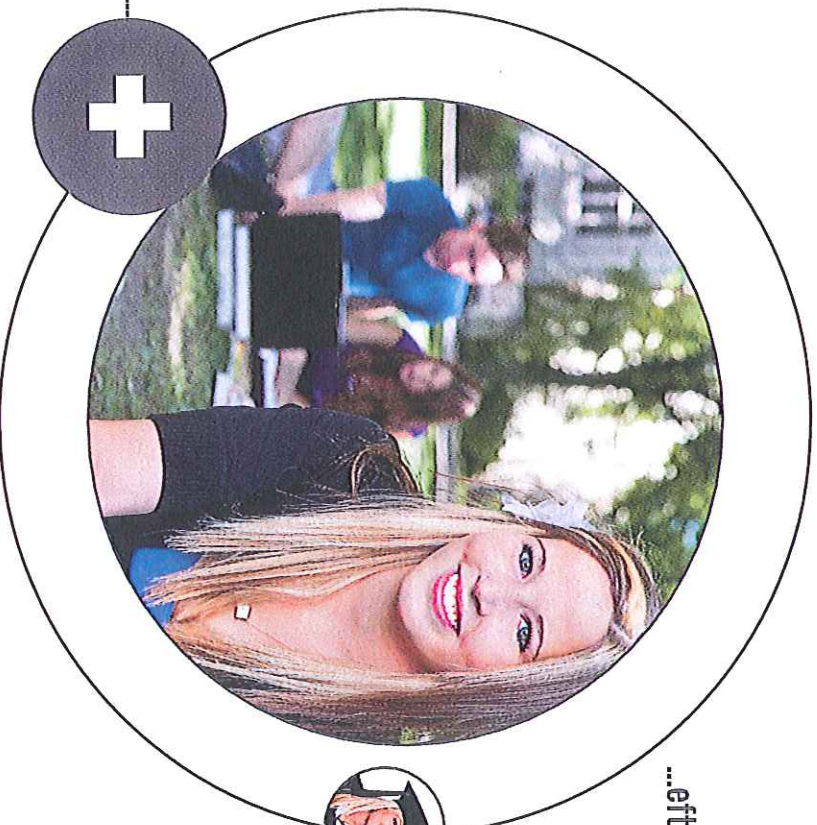
“ Högskoleförberedande internationellt gymnasium med unika samarbeten med högskolor & universitet i Sverige och utomlands. Utbildningar med spetsinriktningar”

AKADEMIKERN

- Ambitiös
- Vill ut i världen
- Intresserad av “spetsutbildning”
- Mest tjejer

Extra attraktivt:

Samarbeten med andra
utländska skolor
Utländspraktik
Språkresor
Internationell profil



...efter skolan

Studera vidare

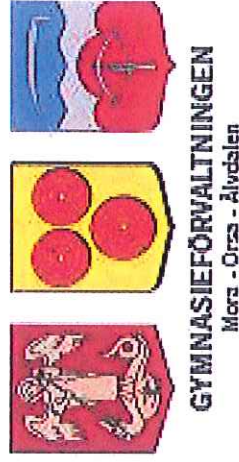
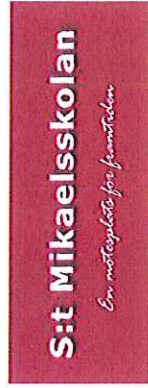
Högskoleförberedande program

Ekonomi
Naturvetenskap
Teknik
Estetiska (ej friskvård)
Samhällsvetenskap

kan kombineras med:
Friskvårdprofil
Kulturprofilen

Kommunikation:
Framtidsutsikter

Grafiskt uttryck och namn

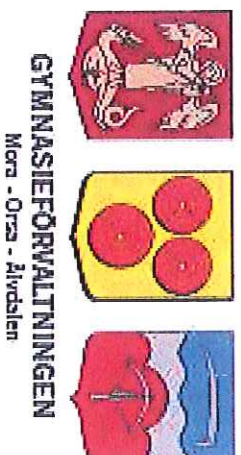


S:t Mikaelsskolan Mora

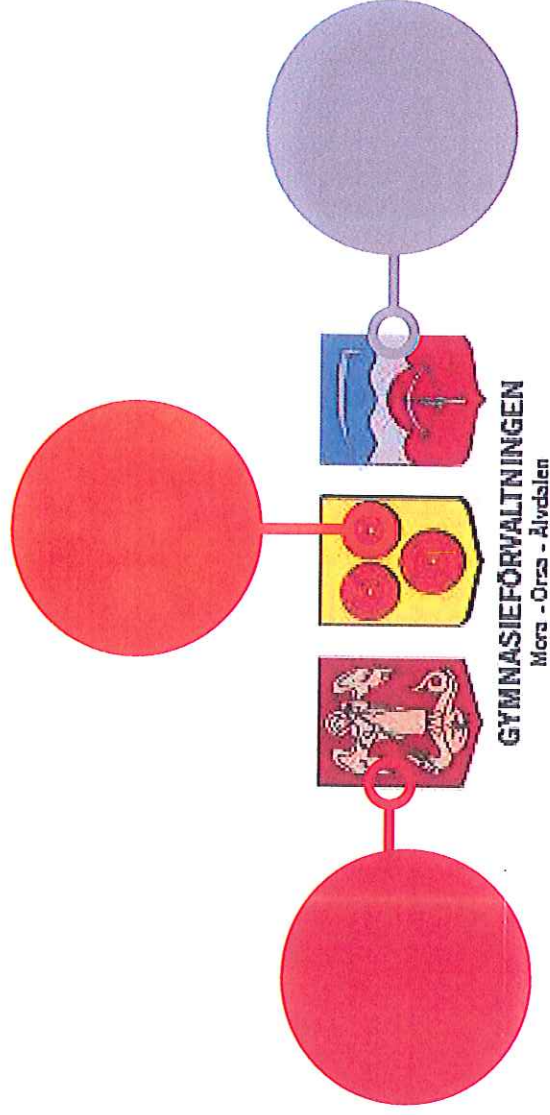
S:t Mikaelsskolan



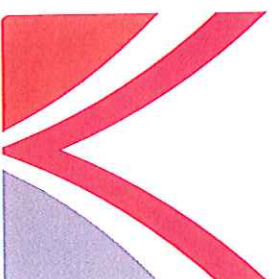
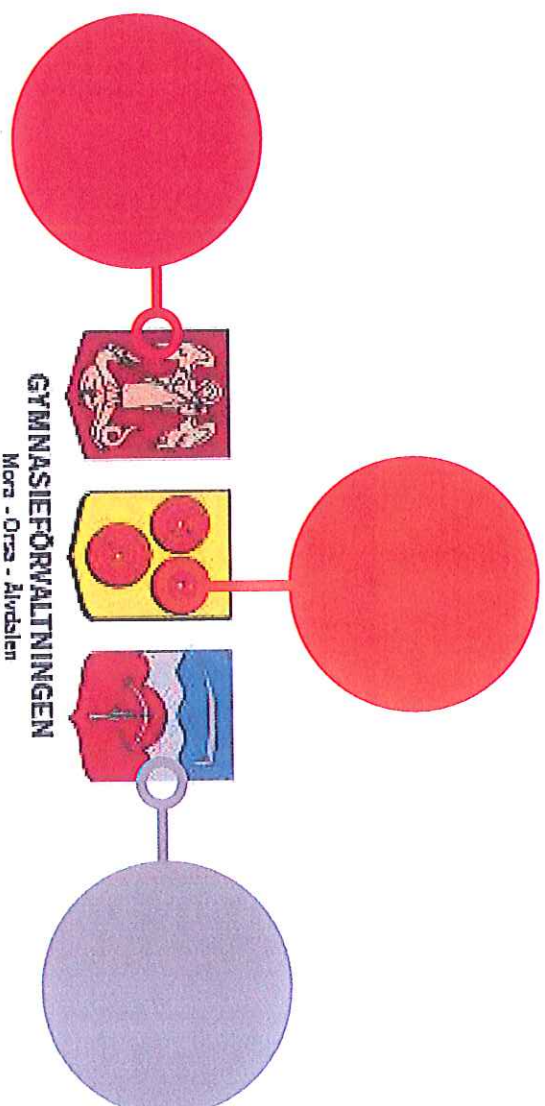
Grafiskt uttryck och namn - färgprofil



Grafiskt uttryck och namn - färgprofil



Grafiskt uttryck och namn - färgprofil & symbol



Grafiskt uttryck och namn - Logotype



Grafiskt uttryck och namn - Logotyp

Tidlösa, moderna färger hämtade från de tre kommunernas vapen, trycktekniskt anpassade.

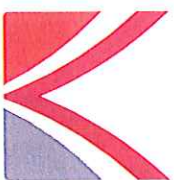
En öppen kunskapsvärld med många möjligheter

Aktiva levande färger - energi & rörelse

Abstrakt M som i Mora

De tre olika komponenterna i symbolen (M:et) V-form (som i vinnartecken), uppåt, framåt, levande och aktivt. Förankrat i de två blocken som inget trygghet, förtroende, kunskap och stabilitet.

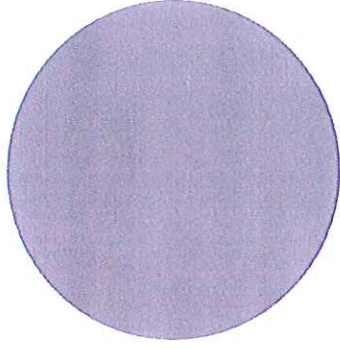
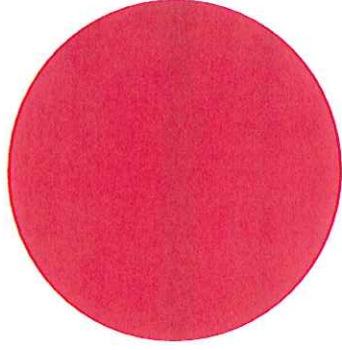
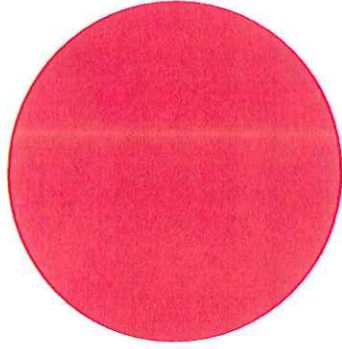
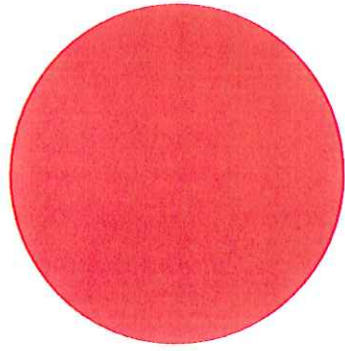
Formgivningen är enkel och ren till sin form med ett starkt och eget uttryck som är öppen för tolkning. Öppen form som gör det lätt att använda symbolen på ett modernt sätt i många sammanhang praktiskt och rent kommunikativt.



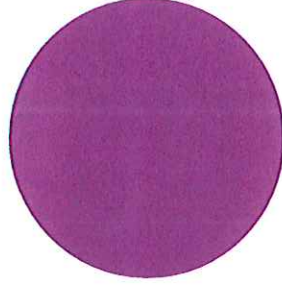
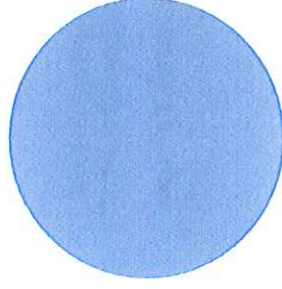
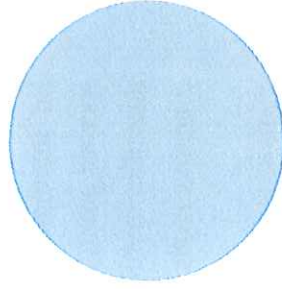
MORA GYMNASIUM

Grafiskt uttryck och namn - Färgprofil

Profilfärger



Kompletteringsfärger (kalla)



Rubriktypsnitt:
Oswald

Brödtext vid längre stycken:
Times New Roman

Oswald light
A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T
U V W X Y Z Å Ä Ö
1234567890 !@#?

Oswald regular
A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S
T U V W X Y Z Å Ä Ö
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z å ä ö
1234567890 !@#?

Oswald bold
A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S
T U V W X Y Z Å Ä Ö
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z å ä ö
1234567890 !@#?

Exempel 1

Öppet hus 15/11

Välkommen till Mora gymnasium

Exempel 2

Välkommen som ny elev

Välkommen till Mora gymnasium

Dige nditate mol. Raectio blaborechil inihiligria solluptis
ero bearrum illibus et quatibe ratemquatum et occulluptat.

Da dendam, cus eos ent ma de et aut laboreptatur ma am
non et, et maxim sit utemporest ut voloresequis et aspedicia
demoditis rectus dipsant.

Avslutande text dipsant.

Exempel 3

Rubrik

Brödtext dipieni hictota tiorero tempeliquis ra
quiat venis nulparibus utet minus, que repersperum ipi-
tibus modigendio ommoluptas prere. sum reici qui ven-
dige nditate mol.Raectio blaborechil inihiligria solluptis
ero bearrum illibus et quatibe ratemquatum et occullup-
tat. Da dendam, cus eos ent ma de et aut laboreptatur ma
am non et, et maxim sit utemporest ut voloresequis et
aspedicia demoditis rectus dipsant.

Em ratemporruntio incitia vendiatunt fugiant molupta
sperore provid quas es aut est que nemporrunt utecepu
daecullorem hilitiari dolori tenihic ipiciensqui ut magna-
ti beaque explaceat dio. Ic tota excestotat raes di samm.

Mellanrubrik

Da dendam, cus eos ent ma de et aut laboreptatur ma am
non et, et maxim sit utemporest ut voloresequis et as-
pedicia demoditis rectus dipsant. Em ratemporruntio incitia
vendiatunt fugiant molupta sperore provid tota excesto-
tat raes di samm.

Exempel på tillämpning



Exempel på tillämpning - Öppet hus - affischer / annonser

INBJUDAN TILL AK 8 OCH 9 ELEVER

ÖPPET HUS

på S:t Mikaelsskolan i Mora

Lördag 15 november
Drop-in kl 11-15

Info och vning av skolan med anrika program, idrotter, profiler mm
- våra elever och lärare
- bilder på till - till frågor
- presentationer

S:t Mikaelsskolan, 72200 Mora • 0250-26 000 • Skolor i Mora AB • www.santmikaelsskolan.se

Välkommen!

Vi vill gärna träffa dig på Öppet Hus...

Tillfärdigtur 8 elever i Mora, Orsa och Årvidalens kommuner

Vykort

Öppet Hus

S:T MIKAELSSKOLAN I MORA

Lördag 15 november

Drop-In kl 11-15

Alla välkomna!

Information om våra gymnasieprogram, studier och profiler:
B.A.P.B.E.K.E.S.F.T.I.N.M.A.R.U.S.A.T.E.V.O
Kulturprofilen samt Friskvårdspollen
Långdistans, Skidorientering, Kounahälsa-
orientering, Judo, Judo, Judo, Judo, Judo

Lopande lekstimer under hela dagen
Trafik tillräck och elever • Bussresor till skolan
Prenumerationer • Inne- och uteaktiviteter

Gymnasieutställning, Fritids Draken
och S.M.V.U. till Öppet och våra sista
Välkomna!

Vi vill gärna träffa dig på Öppet Hus
kl 11-15 på lördag 15 november

Öppet Hus
Lördag 15/11 kl 11-15
Drop-in kl 11-15
Välkommen!

S:t Mikaelsskolan
För ett aktivt liv

Öppet Hus S:t Mikaelsskolan Mora

Lördag 15 november • Drop-in kl 11-15

Information och vning av skolan med alla gymnasieprogram, idrotter, profiler, gymnasieutställning med mera. Skolans egen restaurang öppen 11.30-14.30.

Alla välkomna!

Annons Masen

Annons DT

MORA GYMNASIUM

ÖPPET HUS

Lördag 15/11

Drop-in 11 - 15

Välkommen!

Öppet hus 15/11

MORA GYMNASIUM

Bildmanér - viktigt med aktuella bilder som förankras i målgruppen

MORA GYMNASIUM

ÖPPET HUS

Lördag 15/11 Drop-in 11 - 15

Information om våra gymnasieprogram, idrotter och profiler.

Välkommen!

MORA GYMNASIUM

ÖPPET HUS

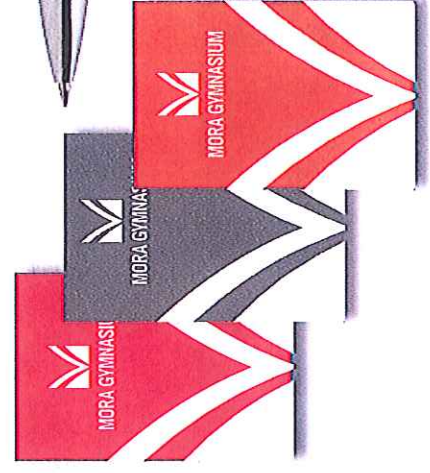
Lördag 15/11 Drop-in 11 - 15

Välkommen!

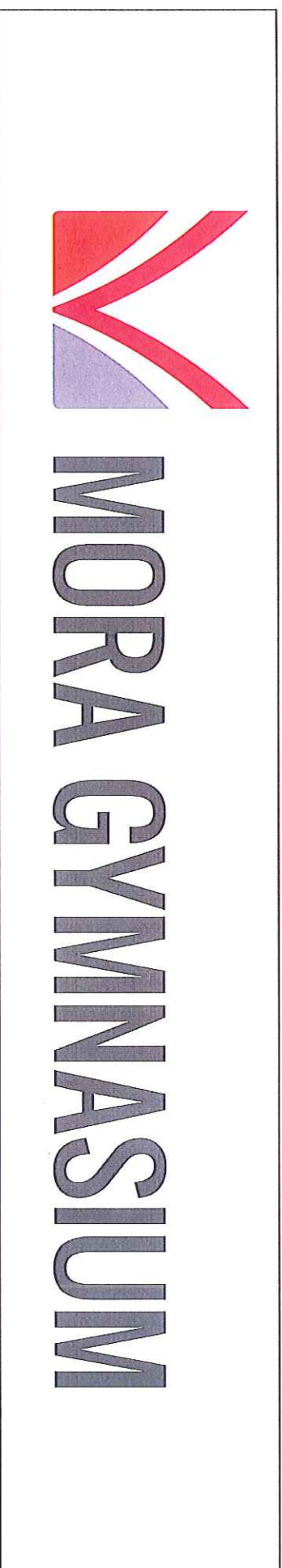
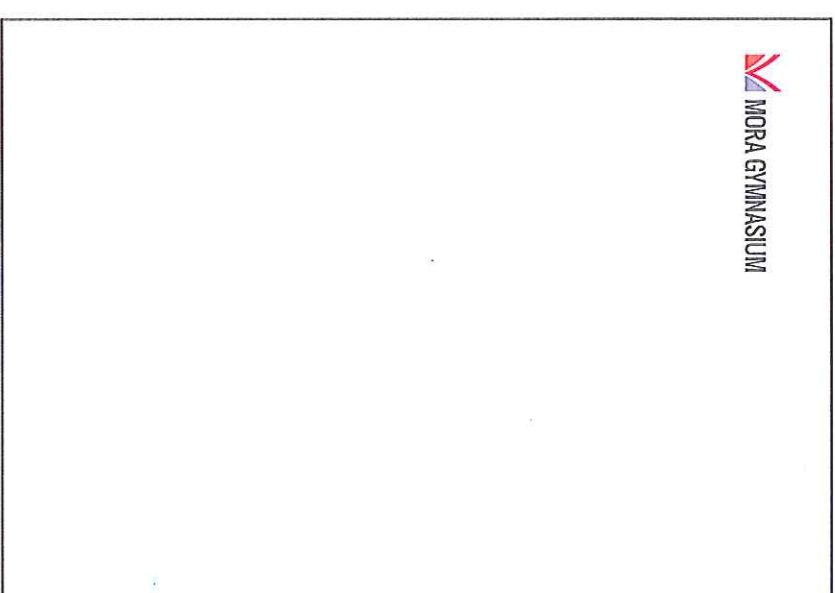
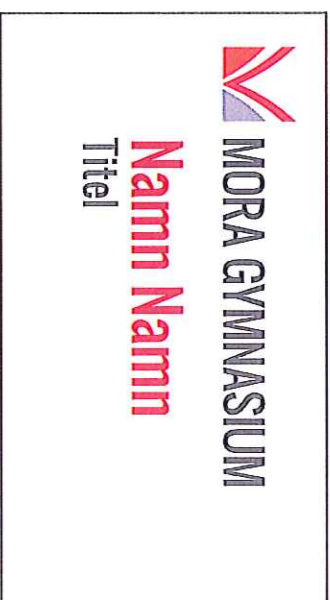
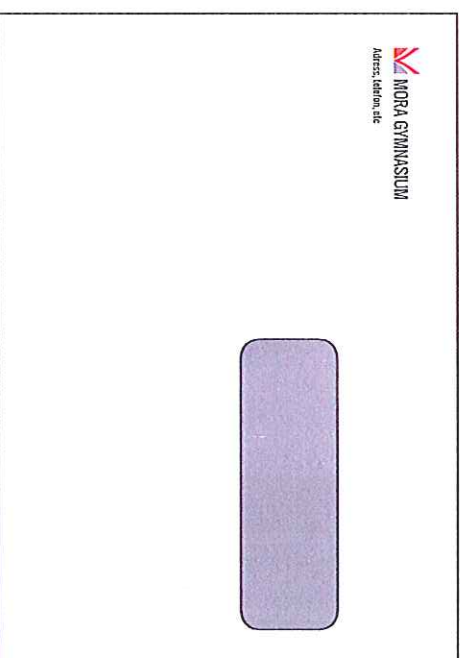
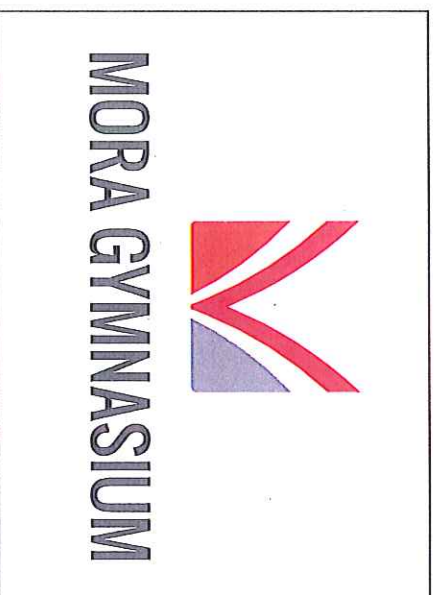
Exempel på tillämpning - Profilprodukter



Profilprodukter där logotypen/symbolen ser bra ut och med värde - annars inte.



Exempel på tillämpning - skyltar, visitkort, kuvert....



Logotypen - olika utförande

Logotype - stående

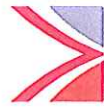


MORA GYMNASIUM

Liggande logotype



MORA GYMNASIUM



MORA HÖGSKOLENTRUM



MORA HÖGSKOLENTRUM



MORA GYMNASIESÄRSKOLA



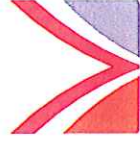
MORA GYMNASIESÄRSKOLA



MORA VUXENUTBILDNING

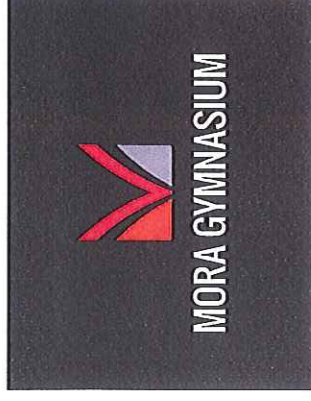


MORA VUXENUTBILDNING



Symbol
(kan användas fristående när den är väl inarbetad)

Exempel logo negativ
(vid placering mot mörk bakgrund)



Alternativ logo negativ
(enfärg i vitt eller silver enligt profilexempel)



Exempel logo med tilläggsinfo
(för speciella tillfällen)



MORA GYMNASIUM

SKID



MORA GYMNASIUM

NA

Exempel på tillämpning - rollups

**MORA GYMNASIUM**

PROGRAMRIKTNING INOM

IDROTT



FOTBOLL
INNEBANDY
ISHOCKEY
MOUNTAINBIKEORIENTERING
SKIDOR
LÅNGSKIDOR & SKIDORIENTERING



mora.gymnasium.se

**MORA GYMNASIUM**

PROGRAMUTBUD INOM


YRKE



BYGG & ANLÄGGNING
BARN & FRITID
EL & ENERGI
FORDON & TRANSPORT
RESTAURANG & LIVSMEDEL
VÅRD & OMSORG




mora.gymnasium.se




**MORA GYMNASIUM**

PROGRAMUTBUD INOM FÖRBEDDANDE FÖR

HÖGSKOLA



EKONOMI
ESTET
NATURVETENSKAP
SAMHÄLLSVETENSKAP
TEKNIK



mora.gymnasium.se

**MORA GYMNASIUM**

Engagerade och kunniga lärare
för aktiva elever

**VÅRD
och
OMSORGS
college**

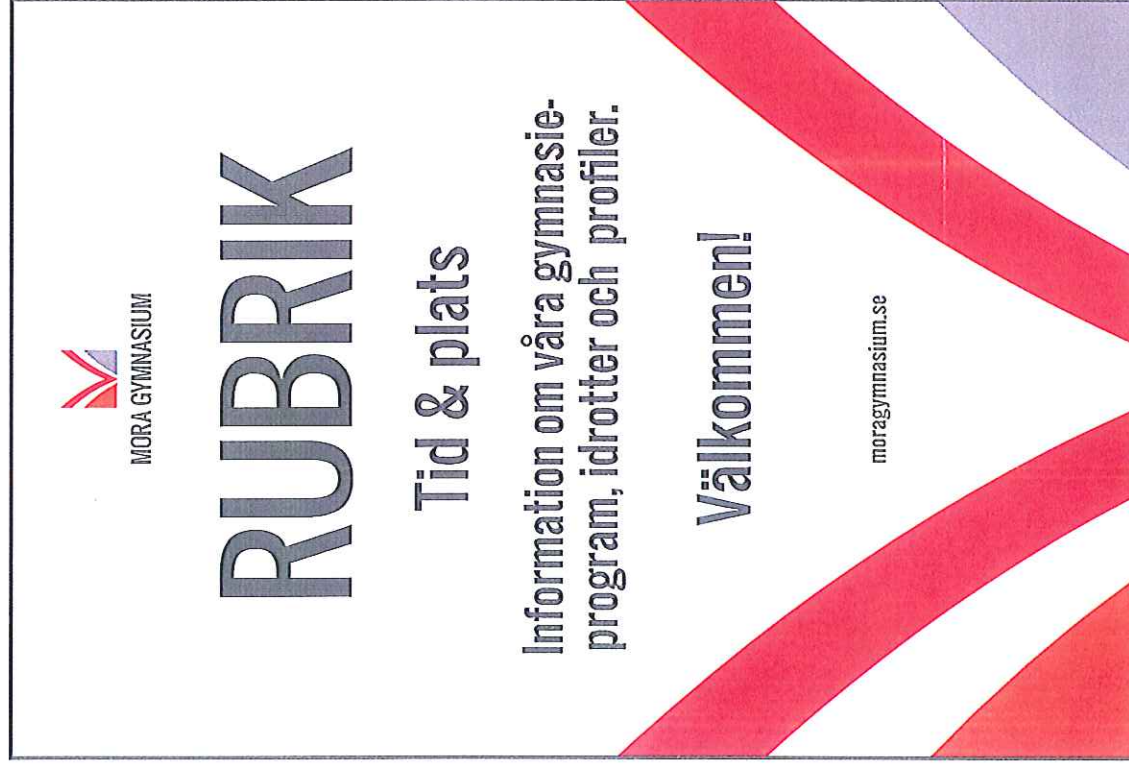
**TEKNIK
COLLEGE**


BRANSCHRÅD



mora.gymnasium.se

Exempel på tillämpning - annonser



 MORA GYMNASIUM

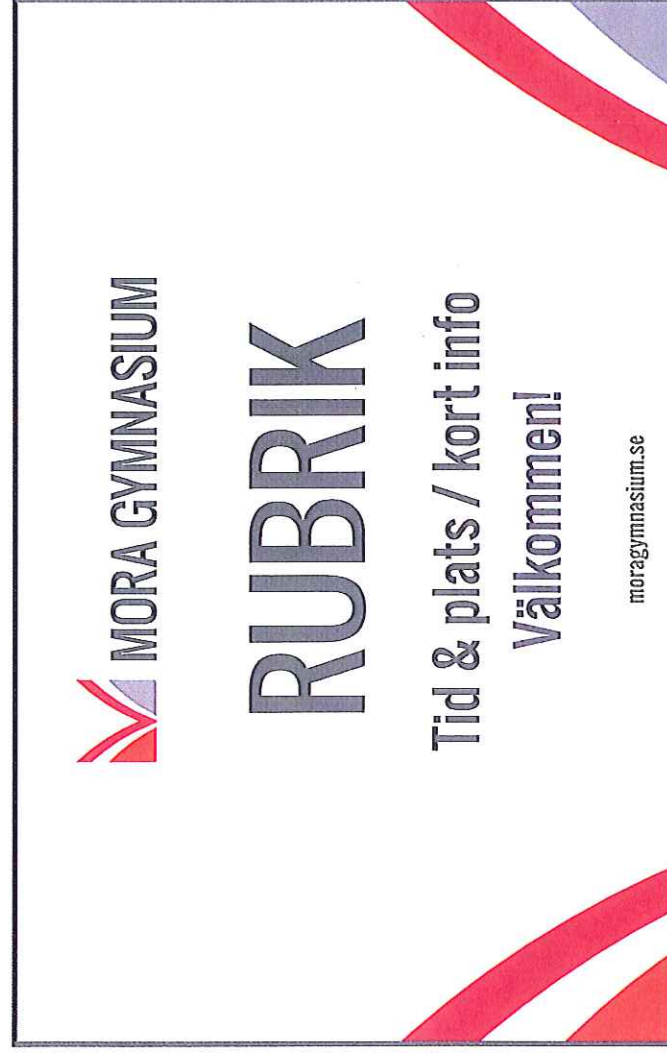
RUBRIK


Tid & plats

Information om våra gymnasie-
program, idrotter och profiler.

Välkommen!

moragymnasium.se



 MORA GYMNASIUM

RUBRIK

Tid & plats / kort info

Välkommen!

moragymnasium.se

Exempel på tillämpning - Powerpoint


MORA GYMNASIUM

Välkommen till Mora Gymnasium

Marie Ehlin
Gymnasiechef

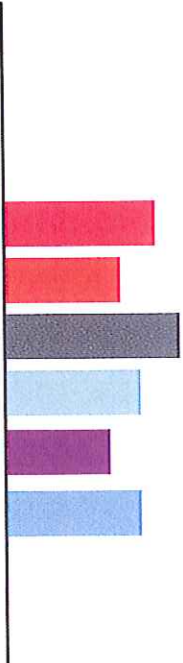
Rubrik


- Punktlista
- Punktlista
- Punktlista
- Punktlista




MORA GYMNASIUM






Rubrik
















MORA GYMNASIUM

Exempel på tillämpning - hemsida före / efter



- 
[2014-11-10 ELEVRADET SÖKER...](#)
- 
[2014-11-06 VILL DU BLI KNIVMAKARLÄRING? ANSÖK SENAST 12 DEC...](#)
- 
[2014-11-05 ANMÄLAN I DIN SKOLMAT](#)
- 
[2014-10-03 TITTA GÄRNA I VÅR NYA PROGRAMKATALOG! INFÖR VALET TILL GYMNASIET 2015](#)
- 
[2014-08-15 ONLINE AV KURSER ERBJUDS!](#)

-  [Veckonytt](#)
-  [Skollunch](#)
-  [Ansökningsblanketter](#)
-  [Trygghetsteamet-Elevrådet](#)
-  [Office365-personal](#)
-  [Bildgalleri](#)
-  [Scheman](#)
-  [Bon Appetit](#)
-  [Dexter](#)
-  [Edmodo](#)
-  [Prövningar](#)
-  [Office365-elever](#)



Ansök här

Öppet hus 15/11



Programkatalog



Snabblänkar

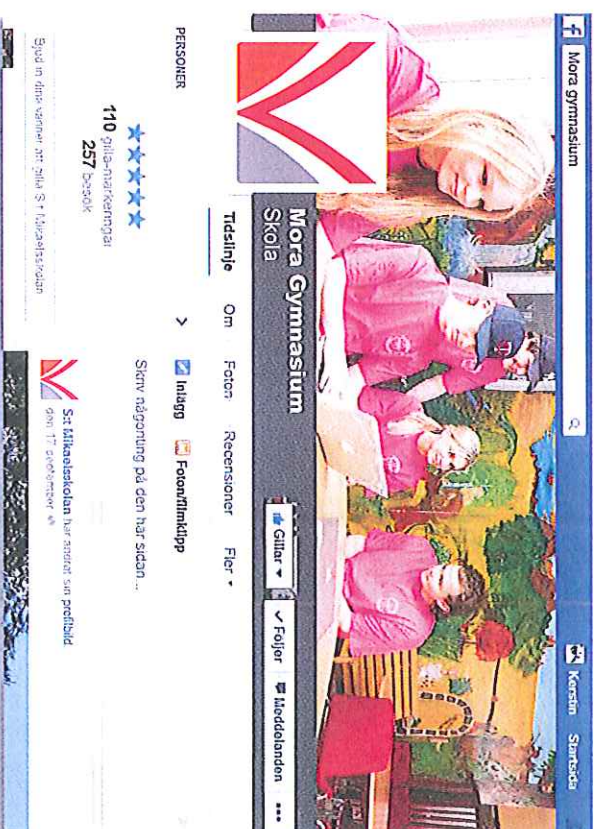
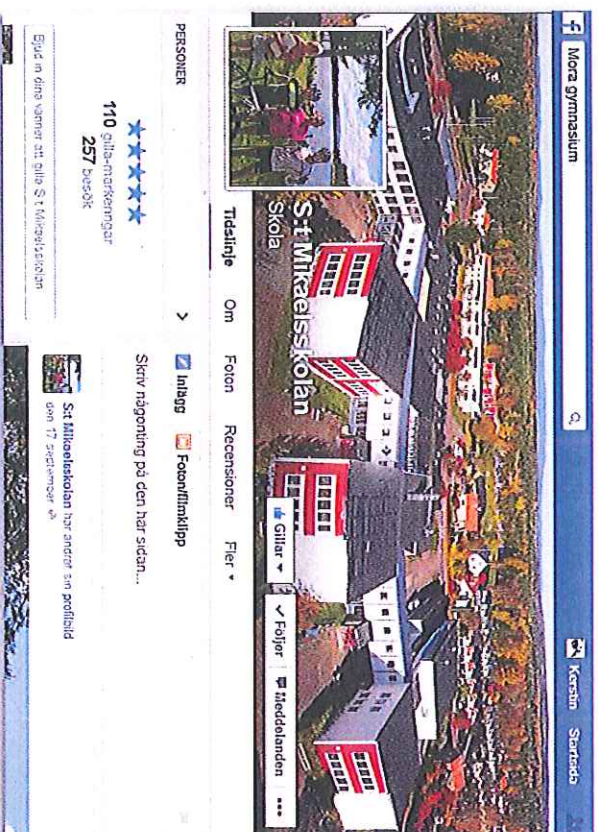
- Skollunch
- Veckonytt
- Scheman
- Bon Appetit
- Trygghetsteamet & elevrådet
- Prövningar
- Office 365 Personal
- Office 365 Elever
- Dexter
- Edmodo

Välkommen på studiebesök eller praktik!

[Friskvårdsprofilen](#)
[Kulturprofilen](#)

Text om aktuell...

Exempel på tillämpning - Facebooksida före / efter



Reflektioner & andra idéer

Framgångsfaktorer:

Använd profilen för gemenskap, samhörighet och för att kommunicera samma budskap

Ett namn på skolan

En logotype

Färger och typsnitt utifrån profil

En gemensam Facebooksida med administratörer från de olika programmen och entusiastiska elever.

All personal bör använda:

Skolans nya namn, profil och jobba för de kommunikativa målen.

Gilla Facebooksidan och aktivt bidra med aktuella aktiviteter

Mål: 1000 (riktiga) gilla innan xxx datum

Övriga får ha "grupper" med egna sidor.

Egna blad för program med presentation av lärare och lockande ur läroplanen -
- marknadsför som man säljer kurser för företag!

Plan för annonsering i många medier samtidigt - inför Öppet hus, Studiebesök, Ny kurskatalog

Aktivt jobb med ambassadörer - lyfta saker som händer med bild, film och annat på FB och hemsida.

Generellt - texter och kommunikation ska vara rätt på sak, utan "blaj och floskler"
- ur ett elevperspektiv - alltid.

Mer fakta tex i programkatalog - saknar relevant info om:
elevboende, friskvårdsprofil och kulturprofil, internationell verksamhet, gymnasieskolan...

Löst spån:

Triathlon - bygg / vård / matte / skidor...
mot andra skolor?

Elevomröstning av namn till Bon appetit
- riktig logo i profilstil & stylat
(Martin Timell & co?)

Matkuponger till Bon appetit

Elevomröstning av namn till nya
Elevhemmet- riktig logo i profilstil och
riktig invigning

Branschråd på yrkesprogram:

Byggprogrammets branschråd består av både stora och små, såväl rikstäckande som lokala, byggföretag som arbetar med frågor som branschens rekryteringsbehov, APL (Elevers praktikplatser), vad företagen önskar att eleverna får med sig i utbildningen m.m. Elprogrammets branschråd fungerar på samma sätt. Restaurang och livsmedelsprogrammets branschråd samlar representanter från såväl diverse hotell och restauranger som Ica Maxi, Vasaloppet och Siljan turism.

Här formuleras branschens kommande behov och skolans möjligheter till utvecklingsinsatser.

(Kompletterande info från Gunnilahelen Olsson, Rektor
Gymnasieförvaltningen Mora - Orsa - Älvdalen, Mora kommun)